

Voorjaarsnota 2026

Westervoort

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 - Inleiding	3
Hoofdstuk 2 - Bestuurlijke hoofdlijnen.....	5
2.1 Beleidsmatige hoofdlijnen	6
2.2 Financiële hoofdlijnen.....	8
Hoofdstuk 3 - Programma's.....	10
Programma 1 - Bestuur	11
Programma 2 - Maatschappij	20
Programma 3 - Omgeving	28
Programma 4 - Algemene dekkingsmiddelen	42
Bijlagen	46
Bijlage 1 - Totaaloverzicht autonome ontwikkelingen	48
Bijlage 2 - Totaaloverzicht overige financiële bijstellingen	50
Bijlage 3 - Totaal overzicht niet gehonoreerde voorstellen	51
Bijlage 4 - Overzicht voortgang bezuinigingen Financieel gezond	57
Bijlage 5 - Overzicht reserves	58

Hoofdstuk 1 - Inleiding

Voor ons ligt een beleidsarme Voorjaarsnota. En tevens een Voorjaarsnota die de nodige uitdagingen laat zien. Zowel in het realiseren van de ambities als in de financiën. De afweging voor een beleidsarme Voorjaarsnota is vroegtijdig gemaakt om hiermee de vrijheid te geven aan het nieuwe college en de nieuwe gemeenteraad om haar ambities en keuzes mee te geven, zodat deze richting de begroting verwerkt kunnen worden. Tegelijkertijd constateert het college dat de gemeente Westervoort geconfronteerd wordt met de nodige autonome ontwikkelingen die een stevige financiële impact hebben. Deze ontwikkelingen kennen hun oorsprong grotendeels in indexeringen die verwerkt moeten worden en achterblijvende compensatie van Rijkswege.

Deze uitdaging leidt ertoe dat er keuzes gemaakt moeten worden. Keuzes om projecten die reeds ingezet zijn voort te kunnen zetten en keuzes die ruimte bieden voor nieuwe ambities, zoals deze bijvoorbeeld ook verwoord zijn in het coalitieakkoord. Het college heeft er daarom voor gekozen de zogenoemde nieuwe wensen separaat weer te geven en een voorjaarsnota te presenteren die in financiën en ontwikkelingen aansluit bij de verplichtingen die we hebben. In de wetenschap dat dit een goed gesprek vraagt met elkaar in de gemeenteraad om scherp te krijgen richting de begroting waar de gemeente Westervoort de komende tijd op in wil zetten qua investeringen.

Tegelijkertijd laat de Voorjaarsnota zien dat de gemeente Westervoort nog steeds volop aan de slag is en doorgaat met ontwikkelingen die ingezet zijn, aansluitend op de uitgesproken wensen van de gemeenteraad onder meer op het gebied van wonen, duurzaamheid en zorg. Een goede beheersing van de financiën en een versterking in de verdere professionalisering van de organisatie is hier onderdeel van. In deze Voorjaarsnota worden ook enkele grotere ontwikkelingen genoemd die de komende periode nog nader uitgewerkt moeten worden en waar nog geen inhoudelijke of financiële vertaling van bekend is. Maar waar het wel goed is hier alvast rekenschap van te geven. Zoals bijvoorbeeld de opgaven die de gemeente Westervoort, net als alle gemeenten, krijgt op de invulling omtrent het thema weerbaarheid/weerbare samenleving. Natuurlijk gaan daarnaast de voorbereidingen door voor het op te leveren herindelingsontwerp in het najaar 2026 voor de beoogde fusie van de gemeenten Westervoort, Doesburg, Zevenaar en Duiven tot één Liemerse gemeente. Daar waar mogelijk wordt al gewerkt aan een nog verdere intensivering van de samenwerking, zowel bestuurlijk als ambtelijk, op de verschillende terreinen.

In de Voorjaarsnota is ruimte geboden voor inzicht in de ontwikkelingen en voortgang in projecten. Denk hierbij aan de verplaatsingen van de sportvelden, Westervoort-Noord, het centrumplan maar bijvoorbeeld ook de invulling van de hervormingsagenda Jeugd en het programma Buurtkracht (het vervolg op samen sterk) dat inzet op het meer aan de voorkant komen binnen het sociaal domein en met als doel meer grip op de financiën en uitdagingen in de uitvoering van de verplichtingen binnen het sociaal domein te krijgen.

Volgend op de bespreking in de raad van de Voorjaarsnota zal dit richting de begroting ook het effect van de meicirculaire verder uitgewerkt worden. De inzichten van de meicirculaire worden zoals te doen gebruikelijk met een kennisgeving zo spoedig mogelijk aan de gemeenteraad verstuurd. Zodat deze bekend is bij de behandeling van de Voorjaarsnota in de raad. Met een aparte bijlage van niet gehonoreerde wensen en alleen het opnemen van de autonome ontwikkelingen en actualisatie van bestaand beleid laat deze Voorjaarsnota ruimte voor het gesprek in de raad om tot een goede verwerking van ambities en wensen richting de begroting te komen. Op basis van een helder inzicht in de financiële stand van zaken van de gemeente Westervoort.

Hoofdstuk 2 - Bestuurlijke hoofdlijnen

In dit hoofdstuk zijn de beleidsmatige en financiële hoofdlijnen opgenomen. Op basis van deze informatie op hoofdlijnen heeft onze raad direct inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen.

Voorjaarsnota als start van de nieuwe P&C-cyclus

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2026 van de gemeente Westervoort. In de Voorjaarsnota wordt vooruitgekeken naar de begroting 2027 en worden voorstellen voor beleid en wensen ingebracht. Daarnaast bevat de Voorjaarsnota een financiële tussenrapportage van het lopende begrotingsjaar (2026). In de Voorjaarsnota is een meerjarig financieel totaalbeeld opgenomen waarin de financiële gevolgen van de Voorjaarsnota zijn opgenomen.

De Voorjaarsnota is ingedeeld op programmaniveau. Er zijn drie echte programma's: Bestuur, Maatschappij en Omgeving. Daarnaast is er het programma Algemene dekkingsmiddelen. Per programma worden onder andere ontwikkelingen genoemd die van invloed (kunnen) zijn op het programmadoel en de hoofddoelen en de inhoudelijke speerpunten.

Deze Voorjaarsnota is in verband met de aanstelling van een nieuwe gemeenteraad en een nieuw college beleidsarm opgezet. Dit biedt de ruimte om bij de begroting een nieuwe en integrale afweging te maken over de te behalen resultaten, de activiteiten die hiertoe bijdragen en hiervoor noodzakelijke middelen.

Nieuwe ontwikkelingen

In deze Voorjaarsnota worden speerpunten en onontkoombare beleidsontwikkelingen voor de komende jaren in beeld gebracht. Ondanks de lastige financiële situatie is het nodig om voor bepaalde onderwerpen extra geld of inzet te vragen om in de toekomst goed te kunnen blijven functioneren als lokale overheid en partner binnen de samenleving. Voorlopig zijn alle zaken die beleidsrijk zijn niet gehonoreerd. Daarmee worden de bestaande afspraken nagekomen en worden geen nieuwe verplichtingen aangegaan. In aanloop naar de meerjarenbegroting in november worden die keuzes aan het nieuwe college en de nieuwe gemeenteraad voorbehouden.

Financieel duurzaam beleid

Voor de gemeente Westervoort is financieel duurzaam beleid een belangrijk uitgangspunt. Het doel is om een structureel sluitende begroting te presenteren. Incidentele zaken mogen met incidenteel geld worden gedekt. Voor goedkeuring van de begroting door de Provincie is het in ieder geval noodzakelijk om de jaarschijf 2027 structureel sluitend te hebben. In deze Voorjaarsnota zijn alle jaarschijven positief.

2.1 Beleidsmatige hoofdlijnen

In deze paragraaf zijn de belangrijkste beleidsmatige ontwikkelingen opgenomen. In verband met de verkiezingen van de nieuwe gemeenteraad is deze voorjaarsnota beleidsarm. Op basis van het vast te stellen collegeprogramma zal deze paragraaf in de begroting verder worden uitgewerkt.

Belangrijke onderwerpen die nu al te noemen zijn betreffen:

1. Weerbare samenleving;

Er zijn toenemende geopolitieke spanningen in de wereld, hybride dreigingen, klimaatverandering en een groter risico op langdurige stroomuitval. Dit heeft ook impact op onze gemeente en samenleving en dwingt ons tot voorbereiding op onverwachte situaties en tegen langdurige verstoringen.

In dit kader gaan wij op basis van de handreiking van de VNG maatregelen uitwerken.

2. Verbetering dienstverlening;

Onze gemeente verbetert de dienstverlening continu, zodat deze goed aansluit op de behoeften van de samenleving. Dit gebeurt altijd binnen de wettelijke kaders. Technologische vernieuwingen helpen om sneller en duidelijker te werken. Onze gemeente doet dit volgens de Visie op Dienstverlening, met als kernwaarden: inwoner centraal, servicegericht, duidelijk en met kennis van zaken.

Activiteiten die wij hiervoor oppakken zijn onder andere:

1. Verbeteren van de schriftelijke dienstverlening;
2. Implementeren van de Wet open overheid;
3. Uitvoering geven aan participatie;
4. Experimenteren met nieuwe digitale toepassingen.

3. Helpen van inwoners met een ondersteuningsvraag;

Wij willen inwoners van alle leeftijden sneller en beter helpen. Hiermee voorkomen we dat inwoners buiten de samenleving komen te staan. Dit voorkomt ook hogere kosten op een later moment.

Hiervoor gaan wij een sterke lokale toegang realiseren door het invoeren van een Sterk Lokaal Team.

4. Werken volgens de bedoeling;

We doen wat nodig is, in plaats van alleen uit te gaan van de letter van de wet. We zetten in op passende, integrale en duurzame hulp.

Wij gaan de plannen uit de nieuwe uitvoeringsagenda, zoals Blijfwijk en het Sterk Lokaal Team, uitvoeren. Ook stellen we kaders van het participatietraject, in samenspraak met partners en inwoners, op.

5. Woningbouw;

De (boven)lokale woonvraag leidt tot de vraag naar nieuwe woonlocaties. Om aan de grote behoefte aan woningen te kunnen gaan voldoen moet de voor woningbouw ingezette versnelling worden doorgezet. Daarvoor zijn zowel de al bekende inbreidingslocaties als het Centrum en Westervoort-Noord hard nodig. De gemeente wil de juiste woningen realiseren rekening houdend met de geconstateerde woningbehoefte en met doorstroming uit de bestaande voorraad.

Naast de inbreidingslocaties zijn Westervoort-Noord en Westervoort-Centrum de twee grootste en belangrijkste projecten in ontwikkeling

6. Gezonde, sociale en veilige leefomgeving;

Onze gemeente streeft ernaar dat iedere inwoner van Westervoort goed kan wonen en leven in een aantrekkelijke, veilige en goed toegankelijke omgeving. We actualiseren de Omgevingsvisie, realiseren een omgevingsplan en het Groen-Blauw raamwerk.

7. Vitale economie;

Wij streven naar een aantrekkelijk, levendig en toekomstbestendig economisch klimaat waarin ondernemers zich kunnen ontwikkelen en vestigen. Het winkelgebied wordt versterkt en de werkgelegenheid blijft behouden zodat het voorzieningsniveau voor inwoners op peil blijft en de leefbaarheid wordt vergroot.

Wij investeren vooral in het centrum van Westervoort en bedrijventerrein Het Ambacht..

8. Bereikbaarheid;

Vanuit duurzame mobiliteit en de energietransitie wil onze gemeente ontwikkelingen stimuleren die voor de korte en langere termijn bijdragen aan duurzame mobiliteit. Het doel is het behouden van een kwalitatieve, schone, duurzame bereikbaarheid en gezonde leefomgeving.

9. Klaar voor de toekomst.

Onze gemeente maakt zich klaar voor de toekomst door uitvoering te geven aan de drie programmalijnen binnen het Programma Duurzaamheid. Deze programmalijnen zijn:

- Energietransitie - realiseren van een 95% energieneutrale gemeente in 2050;
- Klimaatadaptatie - realiseren klimaatbestendige en water robuuste gemeente in 2050;
- Circulariteit - realiseren 100% circulariteit in 2050.

2.2 Financiële hoofdlijnen

In deze paragraaf is de ontwikkeling van ons begrotingssaldo, ook wel de verloopstaat van de begroting genoemd, opgenomen. Het Financieel meerjarenbeeld geeft aan hoe ons begrotingssaldo zich sinds de vaststelling van de begroting op 10 november 2025 heeft ontwikkeld en op basis van de financiële effecten van de voorgestelde begrotingswijzigingen in deze voorjaarsnota gaat ontwikkelen.

Op basis van het financieel meerjarenbeeld is in ieder geval duidelijk dat er keuzes gemaakt moeten worden.

Stand/P&C-product	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Primitieve begroting 2026-2029	1.221	1.860	2.231	3.254	3.254
Raadsbesluiten tot de voorjaarsnota	-260	-252	-313	136	136
Beginstand voorjaarsnota	960	1.608	1.918	2.906	3.390
Begrotingswijzigingen voorjaarsnota					
Autonome ontwikkelingen	-756	-978	-1.340	-1.241	-1.584
Bestaand beleid - actualisatie	-152	-323	-197	-52	-62
Saldo mutaties voorjaarsnota	-909	-1.301	-1.537	-1.292	-1.646
Saldo na voorjaarsnota	52	307	381	1.614	1.745

Het volgende overzicht geeft inzicht in de belangrijkste financiële ontwikkelingen. Hier zijn alleen bedragen groter dan € 50.000 opgenomen.

Alle voorgestelde wijzigingen zijn in de programma's en in totaliteit in de bijlagen (per soort wijziging) opgenomen. De wijzigingen boven het in de Financiële verordening vastgestelde minimumbedrag van € 10.000 worden per programma ook toegelicht.

Overzicht belangrijkste financiële ontwikkelingen

Ontwikkelingen > € 50.000	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Programma Bestuur					
Bijdrage 1Stroom - aanpassing begroting 2027-2030	0	-383	-352	-427	-650
De Nieuwhof - stijging kosten	-78	-78	-78	-78	-78
Totaal programma Bestuur	-78	-461	-430	-505	-728
Programma Maatschappij					
Ambulantiseringsmiddelen Arnhem - Aanpassing op basis van regioafspraken	228	228	0	0	0
Beschermde wonen - uitstel	0	425	325	325	325
Doelgroepenvervoer - kostenstijging en inzet bestemmingsreserve	0	90	100	-120	-157

Ontwikkelingen > € 50.000	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Maatwerkvoorzieningen Jeugd - indexering	-360	-360	-360	-360	-360
Maatwerkvoorzieningen Wmo - Indexering	-355	-355	-355	-510	-670
MGR - actualisatie begroting	-60	-94	-181	32	169
RSD exploitatie - autonome ontwikkeling	-4	-251	-244	-23	-38
Toegang jeugd - Hervormingsagenda	-400	-280	-120	0	0
VGGM - actualisatie begroting GGD	-32	-280	-280	-280	-280
Totaal programma Maatschappij	-983	-877	-1.115	-936	-1.011
Programma Omgeving					
Bijdrage 1Stroom - aanpassing begroting 2027-2030	0	75	75	75	75
Totaal programma Omgeving	0	75	75	75	75
Programma Algemene dekkingsmiddelen					
Belastingen - actualisatie begroting	84	84	84	84	84
Doelgroepenvervoer - kostenstijging en inzet bestemmingsreserve	0	-90	-100	111	0
Gemeentefonds - voorjaarsnota Rijk 2026	-32	165	237	134	200
Toegang jeugd - Hervormingsagenda	400	0	0	0	0
Totaal programma Algemene dekkingsmiddelen	452	159	221	329	284
Totaal belangrijkste ontwikkelingen	-609	-1.104	-1.249	-1.038	-1.381

Hoofdstuk 3 - Programma's

Een programma is een samenhangend geheel van taakvelden en daarbinnen activiteiten. Het programma is het niveau waarop de gemeenteraad de budgetten autoriseert. De raad bepaalt het aantal programma's en hoe de activiteiten onder een programma worden samengevoegd in de verplichte taakvelden.

Per programma zijn de volgende onderdelen opgenomen:

Algemeen

Deze paragraaf is de algemene inleiding van het programma. Hier komen de externe ontwikkelingen, hoofddoelstelling, beleidskaders en verbonden partijen aan de orde.

Wat willen wij bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

De zogenaamde eerste twee W-vragen presenteren we in één tabel. Hierin maken wij onderscheid tussen speerpunten (Wat willen we bereiken?) en activiteiten (Wat gaan we daarvoor doen?). Onderdelen die hierbij worden opgenomen zijn: risico's, planning, financiën en participatie.

Wat gaat het kosten?

Hier presenteren wij de exploitatiekosten behorende bij de programma's. Het uitgangspunt is de vastgestelde begroting 2026-2029. Daarna geven wij inzicht in de financiële ontwikkelingen tot deze voorjaarsnota. Tot slot zijn de door ons in deze voorjaarsnota voorgestelde begrotingswijzigingen opgenomen. Dit leidt samen tot de actuele stand van de begroting na deze voorjaarsnota.

In onze gemeente werken wij met drie echte programma's:

1. Bestuur;
2. Maatschappij;
3. Omgeving.

Daarnaast is er het 'programma' Algemene dekkingsmiddelen opgenomen.

De programma's worden in de volgende pagina's nader uitgewerkt.

Programma 1 - Bestuur

Inleiding

Het programma Bestuur richt zich op de relatie tussen de gemeente en haar inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners.

Externe ontwikkelingen

Herindeling

De voorgenomen herindeling van de gemeenten Duiven, Westervoort, Doesburg en Zevenaar per 1 januari 2029, zoals vastgelegd in het principebesluit, vormt een belangrijke ontwikkeling voor de komende jaren. Deze ontwikkeling heeft invloed op de bestuurlijke koers van de gemeente en op de keuzes die in aanloop naar de herindeling worden gemaakt. Ook vraagt dit de komende periode om aandacht binnen de organisatie en de samenwerking binnen de Liemers, zodat de gemeente zich zorgvuldig kan voorbereiden op de toekomstige situatie.

Kosten Dimpact

De kosten voor de digitale dienstverlening via Dimpact stijgen vanaf 2027 sterk. Dit komt door hogere beheer- en ontwikkelkosten en een nieuw bijdragemodel van de coöperatie. Omdat de gemeente al gebruikmaakt van deze diensten voor de gemeentelijke hoofdwebsite en online formulieren, en er op korte termijn geen realistisch alternatief is, is deze stijging in de praktijk niet te vermijden. Daarom worden deze hogere kosten als een autonome ontwikkeling in de begroting verwerkt.

Verder zijn er op dit moment geen bijzondere externe ontwikkelingen te melden die invloed hebben op de te bereiken doelstellingen en activiteiten binnen dit programma.

Wat willen we bereiken?

De gemeente is een betrouwbare overheid die duidelijk, eerlijk en betrokken werkt.

Dit betekent dat:

- de dienstverlening toegankelijk, begrijpelijk en voorspelbaar is en aansluit bij wat inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen nodig hebben;
- deze groepen op een passende manier worden betrokken bij het maken van beleid en besluiten.

Samenwerking met andere gemeenten en organisaties draagt bij aan een effectieve uitvoering. Ook het waarborgen van een veilige leef- en werkomgeving versterkt het vertrouwen in de overheid.

Deze uitgangspunten vormen samen het doel van het programma Bestuur.

Beleidskaders

- [Integraal Veiligheidsplan \(2022\)](#);
- [I&A Visie \(2024\)](#);
- [Participatie Beleidskader \(2024\)](#).

Verbonden partijen

- 1Stroom;
- Samenwerking de Liemers;
- Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden;
- Euregio Rijn-Waal;
- Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Speerpunt 1.1 Weerbare samenleving

Er zijn toenemende geopolitieke spanningen in de wereld, dreigingen die onze samenleving ontwrichten, klimaatverandering en een groter risico op langdurige stroomuitval. Hierdoor moeten de overheid, instellingen en inwoners zich voorbereiden op onverwachte situaties en weerbaarder worden tegen langdurige verstoringen.

Doel

Zorgen dat inwoners zo goed mogelijk voorbereid zijn op een langdurige verstoring. Daarnaast moet ook de gemeentelijke organisatie voorbereid zijn, zodat de meest kritische processen in een voorkomend geval zo veel mogelijk door kunnen gaan.

Risico's

Als inwoners zichzelf niet kunnen redden tijdens een langdurige crisis dan komen vooral de meest kwetsbare mensen in de knel.

Als de gemeente haar kritische processen en vitale voorzieningen niet in de lucht kan houden, dan kan dat tot ernstige ontwrichting van de samenleving leiden.

Planning

Het zal meerdere jaren vergen om alle maatregelen uit de VNG handreiking uit te voeren. Met de eerste maatregelen is in 2026 een start gemaakt. Op basis van een nog op te stellen plan van aanpak volgt een nadere uitwerking van de planning bij dit speerpunt.

Financiën

De implementatie van de VNG-maatregelen past niet binnen bestaande budgetten of beschikbare capaciteit. Op basis van een nog op te stellen plan van aanpak volgt een nadere uitwerking van de benodigde middelen voor de uitvoering van dit speerpunt.

Participatie

Een onderdeel van de VNG-maatregelen is dat de gemeente gesprekken organiseert met inwoners en ondernemers over wat zij nodig hebben om weerbaar en veerkrachtig te worden of dit te versterken en om de samenredzaamheid te bevorderen.

1.1.1 Uitwerken maatregelen voor een weerbare samenleving

Voor de opgave rondom de maatschappelijke weerbaarheid sluit de gemeente aan op de door de VNG ontwikkelde handreiking met maatregelen voor gemeentelijke weerbaarheid. Deze omvat onder andere maatregelen op het gebied van continuïteit van de organisatie, crisisbeheersing, vitale voorzieningen, sociaal weefsel en zelfredzaamheid van inwoners.

Het betreft een integrale, meerjarige opgave waarbij samenwerking noodzakelijk is, zowel binnen de gemeentelijke organisatie als met externe partners. De prioritering, het ambitieniveau en de concrete uitwerking van de maatregelen worden nader uitgewerkt.

Financiën

De uitwerking van dit speerpunt vraagt, ook in de voorbereidende fase, om extra capaciteit voor onder andere het opstellen van een plan van aanpak, het prioriteren van maatregelen en de vertaling naar de lokale situatie. Op dit moment is het nog niet mogelijk om de omvang van deze benodigde capaciteit en middelen concreet te kwantificeren.

De beleidskeuze over de wijze en het ambitieniveau waarop invulling wordt gegeven aan dit speerpunt, inclusief de daarvoor benodigde inzet, wordt op een later moment afzonderlijk ter besluitvorming voorgelegd.

Planning

In 2026 en 2027 wordt gewerkt aan een plan van aanpak waarin de maatregelen uit de VNG-handreiking worden vertaald naar de lokale situatie.

Hierin worden prioriteiten gesteld, het ambitieniveau bepaald en de benodigde capaciteit en middelen inzichtelijk gemaakt. Op basis daarvan volgt gefaseerde besluitvorming over de verdere implementatie van dit speerpunt.

Speerpunt 1.2 Doorlopende verbetering van de dienstverlening

Onze gemeente verbetert de dienstverlening continu, zodat deze goed aansluit op de behoeften van de samenleving. Dit gebeurt altijd binnen de wettelijke kaders. Technologische vernieuwingen helpen om sneller en duidelijker te werken. Onze gemeente doet dit volgens de Visie op Dienstverlening, met als kernwaarden: inwoner centraal, servicegericht, duidelijk en met kennis van zaken.

Doel

Onze gemeente zorgt ervoor dat inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners zich welkom voelen en merken dat zij centraal staan in het contact, doordat zij duidelijk en op een manier die bij hen past worden geholpen.

Risico's

- Er zijn technische, procedurele, culturele en financiële uitdagingen om in lijn met de Visie op dienstverlening te kunnen werken;
- De gewenste ontwikkelingen kunnen omvangrijk zijn en de nodige tijd kosten;
- De voortgang hangt af van beschikbare capaciteit, omdat de genoemde speerpunten tijdsintensief zijn en zonder extra budget gebeurt.

Planning

Het verbeteren van de dienstverlening vraagt om voortdurende aandacht en om aanpassing aan ontwikkelingen in de samenleving. In de jaarplannen bij de Visie op dienstverlening staat per jaar waar de focus ligt.

Financiën

De beschikbare financiële kaders zijn leidend bij de inzet op het doorlopend verbeteren van de dienstverlening.

Participatie

Op verschillende momenten vraagt onze gemeente inwoners en ondernemers naar hun wensen en ideeën over het contact met de gemeente. Deze informatie helpt om gerichte verbeteracties voor te stellen.

1.2.1 Verbeteren schriftelijke dienstverlening

Heldere communicatie helpt inwoners, ondernemers en organisaties om te weten wat er van hen wordt verwacht en wat zij van de gemeente mogen verwachten. Onze gemeente zorgt dat iedereen begrijpt wat er in brieven, e-mails en berichten staat, wat er van hen wordt verwacht en wat zij van de gemeente mogen verwachten. Webteksten zijn al in eenvoudige taal. In 2027 is de aandacht gericht op het verbeteren brieven en e-mails. Het monitoren van de voortgang gebeurt door:

- taalambassadeurs te betrekken bij de beoordeling van teksten;
- uitvoeren van steekproeven.

Financiën

Het verbeteren van de schriftelijke dienstverlening wordt opgepakt binnen de bestaande financiële kaders.

Planning

De acties uit 2025 en 2026 worden voortgezet. Daarnaast wordt in 2027 intensiever ingezet op het monitoren van de voortgang, onder andere door inwoners te betrekken bij het toetsen en verbeteren van de communicatie.

1.2.2 Implementeren Wet open Overheid

De implementatie van de Wet Open Overheid (Woo) draagt bij aan de (digitale) dienstverlening. Betrouwbare en goed toegankelijke informatie is belangrijk om zorgvuldig te kunnen werken en om transparant en tijdig te kunnen reageren op vragen uit de samenleving. Dit is een ontwikkeling die al meerdere jaren loopt.

De invoering van de wet gebeurt landelijk gefaseerd, waarbij de verplichtingen stapsgewijs worden uitgebreid. De volledige implementatie van alle onderdelen van de Woo vindt daarmee over een langere periode plaats.

In 2026 en 2027 ligt de focus op het verder op orde brengen van de informatiehuishouding, zodat informatie vindbaar, volledig, leesbaar en toekomstbestendig is. Dit vormt een belangrijke basis voor actieve openbaarmaking en een goede afhandeling van Woo-verzoeken.

Financiën

De uitvoering vindt plaats binnen de bestaande Woo budgetten die jaarlijks vanuit het Rijk worden ontvangen.

Planning

- In de tweede helft van 2026 en de eerste helft van 2027 wordt extra capaciteit ingezet om te voldoen aan de vernietigingsplicht volgens de Archiefwet;
- Er wordt in 2026 onderzocht welke aanvullende ondersteuning nodig is voor het opstellen en invoeren van een kwaliteitssysteem informatiebeheer en een informatiebeheerplan. Deze zullen vervolgens in 2027 worden opgesteld en ingevoerd;
- Eind 2026 volgt, in samenwerking met Zevenaar, een aanbesteding voor een publicatieportaal voor actieve openbaarmaking. Dit traject zal nog doorlopen tot begin 2027 en vervolgens wordt het nieuwe publicatieportaal geïmplementeerd;
- In de tweede helft van 2026 werken we aan de versnelling van de afhandeling van Woo verzoeken en wordt de mogelijkheid van een Woo coördinator onderzocht met als doel in 2027 alle Woo-verzoeken binnen de wettelijke termijn af te kunnen handelen.

1.2.3 Uitvoering geven aan Participatie

De gemeente blijft inwoners actief betrekken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid en projecten. Participatie blijft gericht op het voeren van het gesprek in de wijken, het benutten van lokale kennis en het gezamenlijk vormgeven van publieke opgaven. Met het vastgestelde participatiebeleidskader (2024) en de nog vast te stellen participatieverordening (2026) werkt de organisatie verder aan kwalitatief sterke, transparante en voorspelbare participatie.

Financiën

Bij elk participatietraject worden de te verwachten kosten vooraf inzichtelijk gemaakt. Deze kosten worden opgenomen in het participatieplan dat ter besluitvorming aan het college of de raad wordt voorgelegd. Het participatieplan bevat ook een voorstel voor de benodigde dekking. Hiermee wordt geborgd dat financiële consequenties van participatie tijdig, transparant en integraal worden afgewogen binnen het besluitvormingsproces.

Planning

Eind 2026 – Vaststelling participatieverordening door de gemeenteraad.
2027 (doorlopend) – Uitvoering volgens beleidskader en verordening:

- borging van de werkwijze participatie in de organisatie;
- opstellen en uitvoeren van participatieplannen per project en beleidsproces;
- jaarlijkse evaluatie om werkwijzen verder aan te scherpen, passend bij landelijke ontwikkelingen en best practices bij andere gemeenten.

1.2.4 Experimenteren met nieuwe digitale toepassingen

Digitale ontwikkelingen volgen elkaar in hoog tempo op en vragen om duidelijke kaders voor het veilig, verantwoord en effectief gebruik van nieuwe technologieën, zoals Artificial Intelligence (AI). Deze kaders zijn essentieel om de gemeentelijke dienstverlening te verbeteren, processen te optimaliseren en te voldoen aan relevante wet- en regelgeving.

De gemeente experimenteert al op kleine schaal met AI en andere innovatieve digitale toepassingen. De komende periode worden kansrijke toepassingen verder verkend, worden ethische en juridische voorwaarden geborgd de toepassing van technologie in de praktijk getoetst. De resultaten van deze experimenten leveren input op voor organisatiebrede keuzes over de inzet van AI en andere digitale innovaties.

Financiën

De huidige experimenten worden gerealiseerd binnen de bestaande budgetten voor digitalisering en innovatie. Voor het omzetten van succesvolle experimenten naar duurzame, toepasbare en toekomstbestendige oplossingen is aanvullende financiering nodig. De beleidskeuze om deze experimenten al dan niet structureel te borgen, inclusief de daarbij behorende financiële consequenties, wordt op een later moment afzonderlijk ter besluitvorming voorgelegd, zodra de resultaten van de pilots en de benodigde structurele investeringen inzichtelijk zijn.

Planning

In 2027 zullen de volgende activiteiten plaatsvinden:

1. Verankeren beleidskader AI in organisatieprocessen;
Het nieuwe beleidskader AI wordt geïmplementeerd binnen de bestaande werkprocessen voor dienstverlening en bedrijfsvoering. Afdelingen worden ondersteund bij toepassing van de richtlijnen op het gebied van veiligheid, ethiek, privacy en transparantie.
2. Doorontwikkeling en opschaling succesvolle experimenten;
Op basis van de resultaten uit 2026 worden kansrijke experimenten opgeschaald naar pilot- of productiefase, inclusief technische doorontwikkeling, procesinpassing en borging van randvoorwaarden (security, privacy, ethiek).
3. Uitwerken meerjareninvesteringsplan digitale innovatie;
Opstellen van een integraal voorstel met structurele kosten, benodigde capaciteit, onderhoud van AIapplicaties en investeringen in datakwaliteit. Dit plan dient als basis voor besluitvorming in de begrotingscyclus.
4. Evaluatie effecten en bijsturing.
Evaluatie van de impact van AI-toepassingen op dienstverlening, efficiëntie en kwaliteit. Op basis hiervan worden prioriteiten voor 2028 vastgesteld en verbeteracties geformuleerd.

Wat mag het kosten?

Bij dit onderdeel wordt het overzicht van de ontwikkeling van het financieel meerjarenperspectief voor dit programma gepresenteerd. De beginstand van deze voorjaarsnota op basis van de oorspronkelijke begroting en de financiële verwerking van de raadsbesluiten voor deze voorjaarsnota en de voorgestelde begrotingswijzigingen.

Het blijkt dat de financiële polsstok van de gemeente minder ver reikt dan de ambities. Om de raad volledig inzicht te geven is in de bijlagen het overzicht opgenomen van niet gehonoreerde voorstellen. Dit zijn voorstellen voor budgetaanpassingen waarvan het college van mening is dat deze gelet op de financiële kaders niet haalbaar zijn.

Programma Bestuur	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Primitieve begroting 2026-2029	-10.847	-10.949	-11.268	-11.821	-11.803
Tot de VJN	-32	-32	-32	-32	-32
Beginstand voorjaarsnota	-10.878	-10.981	-11.300	-11.853	-11.835
Mutaties voorjaarsnota					
Autonome ontwikkelingen	-264	-555	-524	-599	-822
1Stroom - formatie Sociaal Domein	-174	0	0	0	0
Bijdrage 1Stroom - aanpassing begroting 2027-2030	0	-383	-352	-427	-650
De Nieuwhof - stijging kosten	-78	-78	-78	-78	-78
Digitale dienstverlening - kosten Dimpact	0	-16	-16	-16	-16
Huisvesting - actualisatie belastingen	-12	-12	-12	-12	-12
Raad - apparatuur nieuwe raadsleden	0	-11	-11	-11	-11
VGGM brandweer - verhoging bijdrage	0	-55	-55	-55	-55
Bestaand beleid - actualisatie	-107	-33	-33	0	0
1stroom - communicatieadviseur grote ruimtelijk projecten	0	-33	-33	0	0
Dorpsplein RID/MGR - verminderde huurinkomsten	-107	0	0	0	0
Totaal mutaties voorjaarsnota	-371	-588	-557	-599	-822
Eindstand voorjaarsnota	-11.250	-11.569	-11.856	-12.452	-12.656

Toelichting voorgestelde financiële bijstellingen

In de onderstaande tabel worden de begrotingswijzigingen met een financieel effect > € 10.000 toegelicht. De overige kleinere wijzigingen zijn als een totaalregel opgenomen.

Voorgestelde begrotingswijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Autonome ontwikkelingen					
1Stroom - formatie Sociaal Domein	-174	0	0	0	0
De gemeenteraad heeft ingestemd met de uitbreiding van 4,5 fte voor de uitvoering van Wmo en Jeugd. De incidentele kosten in 2026 zijn hiervoor € 174.000. De structurele kosten hiervan zijn verwerkt in de kosten binnen 1stroom.					
Bijdrage 1Stroom - aanpassing begroting 2027-2030	0	-383	-352	-427	-650
De bijdrage van de gemeente Westervoort valt hoger uit ten opzichte van de begroting 2026-2029.					

Voorgestelde begrotingswijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
----------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Autonome ontwikkelingen (vervolg)

Dit bestaat uit 3 onderdelen:

- De kosten van de al goedgekeurde formatie in het sociaal domein;
- De toename in de salariskosten door aanpassing van de CAO. Dit werkt cumulatief door voor de volgende jaren;
- In de begroting van 1Stroom worden vanaf 2027 de verwachte kosten van grondexploitatie aan Westervoort doorgerekend. Deze kosten worden budgettair neutraal opgenomen binnen het complex van Westervoort-Noord. Deze kosten worden direct bijgeschreven op de boekwaarde. De oorspronkelijk bijgeraamde € 75.000 was niet doorbelast. Dit levert een voordeel op in programma 3 van € 75.000. Bij de jaarrekening worden de werkelijke kosten in rekening gebracht.

De Nieuwhof - stijging kosten -78 -78 -78 -78 -78

De kosten voor energie en schoonmaak stijgen. De energiekosten nemen toe door hogere energieprijzen. Dit effect is groter dan de besparing die met verduurzamingsmaatregelen wordt bereikt.

Ook de schoonmaakkosten zijn gestegen, dit komt door stijgende loonkosten bij schoonmaakbedrijven. We starten een nieuwe aanbesteding met als doel deze kosten te verlagen. Vanaf 2026 brengen we de eindafrekening servicekosten weer in rekening, dit zal leiden tot hogere inkomsten die nu nog niet in beeld zijn. De financiële gevolgen hiervan worden meegenomen bij de najaarsnota.

Digitale dienstverlening - kosten 0 -16 -16 -16 -16 Dimpact

De kosten voor onze digitale dienstverlening via Dimpact stijgen vanaf 2027 sterk. Dit komt door hogere beheer- en ontwikkelkosten en een nieuw bijdragemodel van de coöperatie. Omdat wij al gebruikmaken van deze diensten en op korte termijn geen realistisch alternatief hebben, is deze stijging in de praktijk niet te vermijden. Daarom verwerken we deze hogere kosten als een autonome ontwikkeling in de begroting.

Huisvesting - actualisatie belastingen -12 -12 -12 -12 -12

De waterschapslasten en gemeentelijke belastingen zijn gestegen.

VGGM brandweer - verhoging bijdrage 0 -55 -55 -55 -55

In onze gemeentelijke meerjarenraming hebben we in 2027 € 938.000 geraamd voor de bijdrage aan de brandweer/bevolkingszorg van de VGGM. Volgens de Kaderbrief van de VGGM wordt de bijdrage in 2027 € 993.000. De verhoging wordt grotendeels veroorzaakt doordat er in onze begroting nog een taakstelling van 5% is opgenomen en door loon- en prijsstijgingen. Wij stellen voor een structurele verhoging door te voeren van € 55.000.

Overige kleinere bijstellingen 0 -11 -11 -11 -11

Totaal Autonome ontwikkelingen -264 -555 -524 -599 -822

Bestaand beleid - actualisatie

1stroom - communicatieadviseur grote ruimtelijk projecten 0 -33 -33 0 0

De aard en omvang van de gemeentelijke opgaven vragen om blijvende en intensieve inzet op communicatie en participatie. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is participatie bovendien een wettelijke verplichting geworden, wat de benodigde inzet verder vergroot. Tegelijkertijd vraagt ook de bredere communicatieportefeuille steeds meer aandacht, bijvoorbeeld op het gebied van dienstverlening, beleidsontwikkeling en maatschappelijke opgaven. Daarnaast is sprake van doorlopende inzet op bestuurlijke en ruimtelijke projecten, die ook in de komende jaren een substantieel beroep doen op communicatiecapaciteit.

Voorgestelde begrotingswijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
----------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Bestaand beleid - actualisatie (vervolg)

De behoefte aan extra inzet op het gebied van communicatie is daarmee niet langer incidenteel, maar noodzakelijk om de gemeentelijke opgaven op een zorgvuldige en samenhangende manier te ondersteunen. Deze inzet vindt plaats voor beide gemeenten en sluit aan bij de gezamenlijke communicatieorganisatie. In de afgelopen jaren is deze capaciteit, gefinancierd vanuit Duiven, ook ingezet voor opgaven binnen Westervoort, mede in verband met de beschikbare capaciteit binnen het team. Dit onderstreept het gezamenlijke en structurele karakter van de behoefte.

Gezamenlijke financiering ligt daarom voor de hand en is efficiënt. Tegelijkertijd wordt, gelet op de huidige bestuurlijke en financiële context, voorgesteld om de benodigde middelen voor 2027 en 2028 vooralsnog incidenteel beschikbaar te stellen. Dit sluit aan bij de huidige doorkijk op de opgaven en activiteiten in deze periode. Richting de begroting 2029 en verder wordt op basis van de dan geldende ontwikkelingen gezien welke inzet nodig en passend is. Het betreft € 90.000 per jaar, te verdelen volgens de vaste verdeelsleutel.

Als deze middelen niet beschikbaar worden gesteld, vervalt de huidige inzet van 1 fte. Hierdoor is er minder ruimte voor communicatie en participatie bij belangrijke gemeentelijke opgaven en moet de beschikbare capaciteit anders worden verdeeld. Dit leidt ertoe dat op meerdere beleidsterreinen minder ondersteuning kan worden geboden. Daarmee komt de communicatiekracht van de organisatie onder druk te staan en neemt het risico toe op onvoldoende betrokkenheid van inwoners, weerstand en vertraging in de uitvoering van beleid en projecten.

Dorpsplein RID/MGR - verminderde huurinkomsten	-107	0	0	0	0
---	-------------	----------	----------	----------	----------

Door vertraging van de interne verhuizing (schuifoperatie) zullen het RID en de MGR op een later moment dit jaar intrek kunnen nemen in de afgesproken ruimten. Hierdoor komen in 2026 minder huurinkomsten (€ 70.000) en vergoeding servicekosten (€ 25.000) binnen. Het klein dagelijks onderhoud stijgt vanwege loonontwikkeling en toenemende materiaalkosten met € 12.000.

Overige kleinere bijstellingen

Totaal Bestaand beleid - actualisatie	-107	-33	-33	0	0
---------------------------------------	------	-----	-----	---	---

Totaal voorgestelde bijstellingen	-371	-588	-557	-599	-822
-----------------------------------	------	------	------	------	------

Programma 2 - Maatschappij

Inleiding

Het programma Maatschappij omvat alle beleidsvelden van het sociale domein. Naast de taken op het vlak van zorg voor kwetsbare inwoners, jeugd en participatie omvat het ook taken met betrekking tot sport, groen, cultuur, onderwijs en ontmoeting.

Externe ontwikkelingen

Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord (AZWA)

Dit vervangt met ingang van 2027 de IZA (Integraal Zorg Akkoord) en het GALA (Gezond en Actief Leven) met als aanvulling W van Welzijn. Met het nieuwe akkoord is landelijk het initiatief genomen om zorg én welzijn beter op elkaar aan te sluiten. De nieuwe accenten liggen op:

- De sterkere koppeling tussen zorg en welzijn: nadrukkelijke verschuiving van zorg leveren naar zorg voorkomen;
- Structurele financiering van eerstelijns- en wijkverbanden: zorg dichtbij huis houden;
- Doorbraakmiddelen: AI, digitalisering en arbeidsbesparende technologie;
- Sterke focus op arbeidsmarkttekorten: slimmer organiseren van zorg;
- Verminderen administratieve lasten: AI en technologie;
- Basisfunctionaliteit zorg-welzijn: laagdrempelige steunpunten, samenwerking wijkteams en zorg, snellere doorverwijzing tussen verschillende domeinen.

Een deel van de AZWA-gelden gaan structureel zijn en een deel incidenteel. De middelen die blijvend worden toegevoegd zijn de structurele financiering van de eerstelijns- en wijkverbanden, de SPUK-middelen uit de huidige IZA worden structureel. De middelen voor transitie en versnelling zijn incidenteel: o.a. doorbraakmiddelen, basisfunctionaliteit. De gelden worden direct aan de gemeenten beschikbaar gesteld.

Wat willen we bereiken?

Het doel is dat in 2040 al onze inwoners positieve gezondheid en kwaliteit van leven ervaren en passende ondersteuning en zorg betaalbaar blijft. Dit is vanuit scenario C doorontwikkeld met als nieuwe titel 'Buurtkracht'.

Beleidskaders

Scenario C Werken volgens de bedoeling Raadsbesluit 2024:

1. [Samen Sterk 2.0](#);
2. [\(start\)Notitie invulling geven aan scenario C](#);
3. [Uitvoeringsagenda 2024-2026](#);
4. [Regionale raadsbrief voortgang IZA en AZWA](#).

Verbonden partijen

- Veiligheids- en Gezondheidsregio Midden Gelderland (VGGM);
- Modulair Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland (MGR);
- Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem en Nijmegen (BVO DRAN);
- Gemeenschappelijke Regeling Huisvesting Voorgezet Onderwijs in de Liemers (GRHVOL).

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Speerpunt 2.1 Inwoners met een ondersteuningsvraag snel, integraal en dichtbij huis helpen, zodat zij zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven meedoen aan de samenleving.

De gemeente wil dat inwoners van alle leeftijden snel en goed worden geholpen zodat zij zelfstandig blijven en blijven meedoen in de samenleving.

Ondersteuning moet laagdrempelig en zoveel mogelijk dichtbij huis beschikbaar zijn. Daarbij wordt (ook) een beroep gedaan op zelfredzaamheid en op het sociale netwerk van de inwoner. Hulp hoeft altijd te bestaan uit een (dure) maatwerkvoorziening. Vaak voorziet ondersteuning door bijvoorbeeld een door de gemeente gesubsidieerde welzijnsorganisatie ook. Door het bieden van snelle en passende ondersteuning voorkomen we dat er op een later moment alsnog duurdere maatwerkondersteuning moet worden ingezet.

Doel

Snelle, passende en integrale ondersteuning. Algemene voorziening waar mogelijk en maatwerk waar nodig.

Risico's

Ontevredenheid omdat inwoners maatwerk verwachten.

Planning

Het speerpunt is actief sinds 2025.

Financiën

Inzicht in de financiën geven wij bij de verschillende activiteiten binnen dit speerpunt.

Participatie

Niet van toepassing.

2.1.1 Realiseren van een sterke lokale toegang

Het plan van aanpak bestaat uit 2 fases:

- Fase 1: Realiseren Sterk Lokaal Team door het beter bepalen van de hulpvraag door middel van triage en de inzet vooral te richten op inwoners en gezinnen met meerdere problemen;
- Fase 2: Groeien naar een volledig Sterk Lokaal Team dat voldoet aan de Hervormingsagenda Jeugd en daarbij rekening houdend met de ontwikkelingen rond de mogelijke gemeentelijke herindeling.

De gemeente maakt de toegang tot ondersteuning eenvoudiger en sterker:

- Integrale benadering; we kijken naar alle levensgebieden, de totale situatie binnen het huishouden;
- Wmo, Jeugdhulp en Werk&Inkomen worden in iedere casus betrokken;
- Regionale methoden en onderzoeken of lichte vormen van hulp zonder indicatie aangeboden kunnen worden;
- Duidelijk model voor een sterke lokale toegang, goed aansluiten op de regionale teams zoals het Regionaal Veiligheidsteam en het Regionaal Expertiseteam.

Financiën

De huidige activiteiten binnen fase 1 kunnen gedekt worden ten laste van de bestemmingsreserve Hervormingsagenda jeugd. Voor de jaren daarna is extra budget nodig van € 280.000 in 2027 en € 120.000 in 2028.

Planning

Het plan van aanpak bestaat uit 2 fases:

- Fase 1: 2026 tot medio 2027;
- Fase 2: medio 2027 tot eind 2028.

Speerpunt 2.2 Werken volgens de bedoeling

Doen wat nodig in plaats van uit te gaan van de letter van de wet.

Doel

Het inzetten van passende, integrale en duurzame hulp. Door beter aan te sluiten bij de hulpvraag voelt de inwoner zich beter gehoord.

Risico's

Als verordeningen niet meer leidend zijn, zijn klachten en bezwaren lastiger te beoordelen. Er kan een schijn van willekeur optreden en dit vraagt een andere manier van werken van de consultants.

Planning

We starten in 2026.

Financiën

In het voorjaar van 2026 wordt een benchmarkonderzoek uitgevoerd naar de formatie en caseloads van vergelijkbare gemeenten met betrekking tot hun wettelijke taken binnen het sociale domein. Hierbij wordt ook gekeken naar procesverbeteringen en systeemoptimalisaties, zoals een betere monitoring van werkvoorraden en doorlooptijden. Op basis van de uitkomsten kan worden vastgesteld welke formatie nodig is voor 1Stroom om de wettelijke termijnen te respecteren en wat de kosten zijn. Wij doen hiervoor voorstellen in de begroting 2027-2030.

Participatie

Niet van toepassing.

2.2.1 Realiseren uitvoeringsagenda

Hiervoor voeren we de volgende activiteiten uit:

- Opstellen van de volgende uitvoeringsagenda sociaal domein;
- Evalueren van de lopende uitvoeringsagenda en kijken welke onderdelen we vervolgen in de nieuwe uitvoeringsagenda;
Zo zullen we doorgaan met de Blijfwijk en andere ontwikkelingen op gebied van zorgzame buurten en de implementatie van een Sterk Lokaal Team en een Sterke Lokale Toegang.
- Borgen van de onderdelen die wel door moeten gaan, maar niet passen in de nieuwe uitvoeringsagenda, in de organisatie;
- In gesprek gaan met de gemeenteraad over de kaders van het participatietraject dat nodig is om de uitvoeringsagenda op te stellen;

- Organiseren van de randvoorwaarden om te zorgen dat we de uitvoeringsagenda goed kunnen neerzetten;
We maken een plan voor de effectieve besteding van de SPUK AZWA gelden, die vanaf 2027 SPUK IZA en SPUK GALA opvolgen. We gaan kijken hoe we data meer kunnen gebruiken om ons beleid mee bij te sturen. En we zoeken de integrale samenwerking met het Fysiek Domein meer op.
- Breed opstarten van het project 'werken volgens de bedoeling' binnen 1Stroom.

Financiën

De activiteiten voeren wij uit binnen de lopende begroting.

Planning

We starten in 2026 en ronden eind 2028 af.

2.2.2 Vaststellen kaders van het participatietraject

In samenspraak met de gemeenteraad vaststellen van de kaders van het participatietraject die nodig zijn om de nieuwe uitvoeringsagenda in samenspraak met partners en inwoners op te stellen.

Financiën

Past binnen huidige begroting.

Planning

2026-2027

Wat mag het kosten?

Bij dit onderdeel wordt het overzicht van de ontwikkeling van het financieel meerjarenperspectief voor dit programma gepresenteerd. De beginstand van deze voorjaarsnota op basis van de oorspronkelijke begroting en de financiële verwerking van de raadsbesluiten voor deze voorjaarsnota en de voorgestelde begrotingswijzigingen.

Het blijkt dat de financiële polsstok van de gemeente minder ver reikt dan de ambities. Om de raad volledig inzicht te geven is in de bijlagen het overzicht opgenomen van niet gehonoreerde voorstellen. Dit zijn voorstellen voor budgetaanpassingen waarvan het college van mening is dat deze gelet op de financiële kaders niet haalbaar zijn.

Programma Maatschappij	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Primitieve begroting 2026-2029	-27.335	-26.772	-26.190	-25.860	-25.853
Tot de VJN	183	-217	-235	-237	-237
Beginstand voorjaarsnota	-27.153	-26.990	-26.425	-26.097	-26.090
Mutaties voorjaarsnota					
Autonome ontwikkelingen	-559	-611	-1.009	-950	-1.025
Ambulantiseringsmiddelen Arnhem - Aanpassing op basis van regioafspraken	228	228	0	0	0
BBZ Buig - indexatie bijstanduitkeringen	39	39	39	39	39
Beschermde wonen - uitstel	0	425	325	325	325

Programma Maatschappij	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Autonome ontwikkelingen (vervolg)					
Bestrijding eenzaamheid - suicide preventie	0	-9	-9	-9	-9
Doelgroepenvervoer - kostenstijging en inzet bestemmingsreserve	0	90	100	-120	-157
Maatwerkvoorzieningen Jeugd - indexering	-360	-360	-360	-360	-360
Maatwerkvoorzieningen Wmo - Indexering	-355	-355	-355	-510	-670
Mantelzorg - gelijkstelling waardering gemeenten	0	-20	-20	-20	-20
MGR - actualisatie begroting	-60	-94	-181	32	169
Openbaar basisonderwijs - indexering kosten bouw IKC de Brug	0	-9	-9	-9	-9
RSD exploitatie - autonome ontwikkeling	-4	-251	-244	-23	-38
VGGM - actualisatie begroting GGD	-32	-280	-280	-280	-280
Wmo hulpmiddelen - bijraming budget	-15	-15	-15	-15	-15
Bestaand beleid - actualisatie	-420	-355	-229	-86	-96
1Stroom - uitbreiding formatie Sociaal domein	0	-47	-47	0	0
Maatwerkvoorzieningen WMO - vergrijzing	0	0	-25	-40	-50
Minimabeleid - Uniformering Individuele Inkomenstoeslag (IIT)	0	-9	-18	-27	-27
Openbaar groen - implementatie beheerpakket	-20	0	0	0	0
Toegang jeugd - Hervormingsagenda	-400	-280	-120	0	0
Uniformeren Gelrepass - gelijktrekken beide gemeenten	0	-19	-19	-19	-19
Totaal mutaties voorjaarsnota	-979	-965	-1.237	-1.036	-1.121
Eindstand voorjaarsnota	-28.132	-27.955	-27.662	-27.133	-27.211

Toelichting voorgestelde financiële bijstellingen

In de onderstaande tabel worden de begrotingswijzigingen met een financieel effect > € 10.000 toegelicht. De overige kleinere wijzigingen zijn als een totaalregel opgenomen.

Voorgestelde begrotingswijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Autonome ontwikkelingen					
Ambulantiseringsmiddelen Arnhem - Aanpassing op basis van regioafspraken	228	228	0	0	0

De gemeenten in Centraal Gelderland maakten in 2023 financiële afspraken om zich voor te bereiden op de doordecentralisatie. Omdat de decentralisatie telkens wordt uitgesteld, hebben de regiogemeenten en Arnhem besloten de afspraken te verlengen tot en met 2027. In 2026 ontvangt de gemeente € 228.000 van Arnhem. Dit bedrag geldt ook voor 2027, hier wordt nog een indexering op toegepast.

Voorgestelde begrotingswijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
----------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Autonome ontwikkelingen (vervolg)

BBZ Buig - indexatie bijstanduitkeringen	39	39	39	39	39
---	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Uitkeringen:

Er worden vanaf dit jaar hogere uitgaven verwacht op basis van de geprognostiseerde kosten voor de uitkeringen vanuit de RSD. Dit heeft voor een groot gedeelte te maken door de verhoging van het minimumloon. De kosten stijgen structureel met € 352.000.

SPUK Bijstanduitkering:

Op basis van de voorlopige toekenningsbeschikking vanuit het Rijk wordt voor 2026 een bijstelling van € 391.000 aan inkomsten geraamd.

Beschermd wonen - uitstel	0	425	325	325	325
----------------------------------	----------	------------	------------	------------	------------

In de najaarsnota 2023 is er budget beschikbaar gesteld voor de decentralisatie beschermd wonen, maar dit budget hoeft niet te worden ingezet omdat de decentralisatie door het Rijk is uitgesteld. De verwachting is dat de decentralisatie beschermd wonen niet zal plaatsvinden in 2027 en naar waarschijnlijk pas in 2028. Hierover zijn nog geen bestuurlijke uitspraken over gedaan. De financiële gevolgen kunnen worden opgevangen met het huidige budget, aangevuld met de bestemmingsreserve beschermd wonen.

Daarom wordt voorgesteld om het budget voor 2027 af te ramen met € 425.000 en vanaf 2028 structureel €325.000.

Doelgroepenvervoer - kostenstijging en inzet bestemmingsreserve	0	90	100	-120	-157
--	----------	-----------	------------	-------------	-------------

In de Voorjaarsnota 2025 is voorgesteld om de verwachte kostenstijging in 2027 en 2028 te dekken uit de bestemmingsreserve Doelgroepenvervoer. Op basis van de gewijzigde meerjarenbegroting van de BVO DRAN worden er in de jaren 2027 en 2028 lagere kosten voorzien dan begroot. Hierbij wordt er voorgesteld om dekking vanuit de reserve voor de jaren 2027 en 2028 te verlagen met € 90.000 in 2027 en € 100.000 in 2028.

Voor 2029 kan er dekking uit de bestemmingsreserve doelgroepenvervoer ingezet worden voor een bedrag van € 111.000. Na deze inzet blijft er een tekort van € 9.300 in 2029 en € 157.500 in 2030.

De lasten zijn opgenomen in programma 2 - Maatschappij, de dekking uit de reserve is onderdeel van programma 4 - Algemene dekkingsmiddelen.

Maatwerkvoorzieningen Jeugd - indexering	-360	-360	-360	-360	-360
---	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Door de stijging van de lonen binnen de zorg en daarmee ook de kosten, moet de gemeente een indexering toepassen voor Jeugd volgens de systematiek van de Inkoop sociaal domein Centraal Gelderland. Voorgesteld wordt een bedrag van € 360.000 structureel bij te ramen. Er is hierbij uitgegaan van de nu bekende indexatie 2026, deze is ook toegepast op de volgende jaren.

Maatwerkvoorzieningen Wmo - Indexering	-355	-355	-355	-510	-670
---	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Jaarlijks indexeren we de tarieven voor de maatwerkvoorzieningen binnen de Wmo volgens de contractueel vastgestelde methodiek. Omdat de indexatie per jaar verschilt, moeten we de prognose ieder jaar aanpassen.

De jaren 2029 en 2030 maakten nog geen deel uit van de vorige structurele prognoses (voorjaarsnota 2024). Daardoor vallen de nu voorgestelde aanpassingen duidelijk hoger uit.

Mantelzorg - gelijkstelling waardering gemeenten	0	-20	-20	-20	-20
---	----------	------------	------------	------------	------------

De mantelzorgwaardering is in 2024 en 2025 via een motie vastgesteld en daarmee gelijkgesteld aan Duiven. Vanuit deze motie wordt de mantelzorgwaardering in 2026 voortgezet. Voor 2027 is nog geen verhoging vastgesteld en is nu slechts € 5.000 beschikbaar. Om de mantelzorgwaardering in 2027 voort te zetten is een extra bedrag van € 25.000 nodig.

Voorgestelde begrotingswijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Autonome ontwikkelingen (vervolg)					
MGR - actualisatie begroting	-60	-94	-181	32	169
Op basis van de gewijzigde meerjarenbegroting van de verbonden partij MGR zijn er een budgetaanpassingen nodig. Dit komt met name door indexatie en uitstroom Sociale werkvoorziening.					
RSD exploitatie - autonome ontwikkeling	-4	-251	-244	-23	-38
De huidige bestuurlijke opdracht loopt per 2027 af. De afgelopen jaren is gebleken dat de dienstverlening van de RSD aan onze inwoners complexer is geworden door veranderde problematiek. In het project financieel gezond is eerder besloten de kosten van deze bestuurlijke opdracht per 2027 niet langer te begroten. Bij nader inzien heeft dit, door de veranderde problematiek, grote gevolgen voor onze inwoners. Voorgesteld wordt om de omvang van de bestuurlijke opdracht in gelijke grote voor 2027 en 2028 op te nemen in de begroting. In afwachting van een benchmark naar de dienstverlening van de RSD, wordt een voorlopig bedrag opgenomen van € 230.000 voor de bestuursopdracht ter verhoging van de structurele begroting RSD.					
VGGM - actualisatie begroting GGD	-32	-280	-280	-280	-280
De actualisatie van de meerbegroting VGGM voor het onderdeel GGD zorgt voor een structurele verhoging van € 260.000. voor 2026 geldt een bedrag van € 32.000					
Wmo hulpmiddelen - bijraming budget	-15	-15	-15	-15	-15
Door de stijging van de prijzen voor Wmo hulpmiddelen is aanpassing van het budget noodzakelijk.					
Overige kleinere bijstellingen	0	-18	-18	-18	-18
Totaal Autonome ontwikkelingen	-559	-611	-1.009	-950	-1.025

Bestaand beleid - actualisatie					
1Stroom - uitbreiding formatie Sociaal domein	0	-47	-47	0	0
1. Programmamanager: De programmanager is cruciaal voor het opstellen en uitvoeren van de nieuwe meerjarige uitvoeringsagenda, het organiseren van integrale samenwerking en het borgen van "werken volgens de bedoeling". De kosten bedragen € 120.000 per jaar, te verdelen volgens de vaste verdeelsleutel. De programmamanager is begroot tot aan de beoogde fusie.					
2. Programma ondersteuner; De ondersteuner is de rechterhand van de programmamanager en is nodig om te helpen bij het plannen van bijeenkomsten in het participatietraject voor het opstellen van het nieuwe uitvoeringsprogramma. Daarnaast zal de ondersteuner interne en externe gespreksgroepen leiden. De kosten (€ 24.000) worden gedekt vanuit het innovatiebudget en worden overgeheveld naar 1Stroom. De programma ondersteuner is begroot tot aan de beoogde fusie.					
Maatwerkvoorzieningen WMO - vergrijzing	0	0	-25	-40	-50
De prognoses voor huishoudelijke ondersteuning en voor begeleiding en dagbesteding is opnieuw berekend op basis van het huidige landelijke beleid. Hierbij zijn de ontwikkelingen zoals de vergrijzing meegenomen.					

Voorgestelde begrotingswijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bestaand beleid - actualisatie (vervolg)					
Minimabeleid - Uniformering Individuele Inkomens toeslag (IIT)	0	-9	-18	-27	-27
De IIT-bedragen van Westervoort liggen momenteel lager dan die van Duiven. Harmonisatie is noodzakelijk om inwoners gelijk te behandelen en aan te sluiten bij regionale standaarden. Om de impact op de begroting te dempen, wordt voorgesteld het benodigde aanvullende bedrag van € 27.000 gefaseerd op te nemen.					
Toegang jeugd - Hervormingsagenda	-400	-280	-120	0	0
De gemeenteraad heeft voor 2026 een bestemmingsreserve van € 400.000 gevormd voor de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd. Vanuit deze reserve worden de eerste kosten van de volgende activiteiten gedekt: Fase 1 (2026) - basis op orde brengen en werken aan een licht Sterk Lokaal Team met betere triage en regie; Fase 2 (2027 en 2028) - toewerken naar een volledig Sterk Lokaal Team volgens landelijke eisen. Hiermee levert Westervoort een evenredige bijdrage aan deze gezamenlijke en wettelijk voorgeschreven ontwikkeling.					
Uniformeren Gelrepas - gelijktrekken beide gemeenten	0	-19	-19	-19	-19
Westervoort en Duiven hebben nog verschillende bedragen en categorieën voor de Gelrepas. In de aanloop naar de nieuwe aanbesteding, worden deze bedragen gelijkgetrokken om de uitvoerbaarheid en gelijkwaardigheid voor de beide gemeenten te garanderen. Door de harmonisatie zijn de eenmalige implementatiekosten voor Duiven en Westervoort gehalveerd, wat een voordeel van € 11.000 per gemeente oplevert.					
Overige kleinere bijstellingen	-20	0	0	0	0
Totaal Bestaand beleid - actualisatie	-420	-355	-229	-86	-96
Totaal voorgestelde bijstellingen	-979	-965	-1.237	-1.036	-1.121

Programma 3 - Omgeving

Inleiding

Binnen dit programma vallen de beleidsvelden ruimtelijke ontwikkeling, beheer en onderhoud openbare ruimte, vergunningen, toezicht en handhaving en economie.

Externe ontwikkelingen

Netcongestie

Netcongestie raakt direct aan onze gemeentelijke opgaven voor woningbouw, economie, energietransitie en ruimtelijke ordening. Begin 2026 zijn er een 3-tal ontwikkelingen die relevant zijn voor onze gemeente:

1. Het nieuwe ACM-prioriteringskader (maatschappelijk prioriteren);
2. Het recente bericht van TenneT over een mogelijke aansluitstop;
3. De concept-wijziging van de Omgevingsverordening Gelderland, met instructieregels over netbewust bouwen en regionaal programmeren.

De mogelijke impact van deze ontwikkelingen, die elkaar versterken, is potentieel groot voor onze woningbouw, economische opgaven en energietransitie.

Provinciale Omgevingsvisie

De provincie heeft een nieuwe omgevingsvisie in voorbereiding. De verwachting is dat deze in 2026 wordt vastgesteld. In het werkconcept worden drie grote thema's benoemd:

1. Toekomstbestendig Gelderland – omgaan met klimaat, energie en water.
2. Divers Gelderland – verschillen tussen regio's en hun eigen kracht.
3. Dynamisch Gelderland – wonen, werken, mobiliteit en demografie.

De impact voor onze gemeente is nog niet bekend, maar zal naar verwachting niet groot zijn omdat het concept aansluit bij bestaande visies onder andere die in regionaal verband (GMR) zijn opgesteld.

Wat willen we bereiken?

De gemeente streeft naar het behouden en versterken van gezonde, veilige, vitale, duurzame, leefbare en aantrekkelijke leefomgeving.

Beleidskaders

- Watertakenplan de Liemers (WTP) 2022-2026;
- Mobiliteitsvisie Westervoort 2040;
- Omgevingsvisie Westervoort 2021;
- Woonvisie 2021;
- Verstedelijkingsstrategie 2021;
- Regioarrangement 2023;
- Woondeal 2.1 2025;
- Woon-zorgvisie 2025;
- VTH Beleidsplan 2024;
- Grondbeleid 2025;
- Programma Duurzaamheid.

Verbonden partijen

- Omgevingsdienst Groene Metropool;
- Groene Metropool Regio;
- Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Speerpunt 3.1 Een duurzaam thuis

De lokale woonvraag en bovenlokale vraag uit de regionale woningmarkt waar de gemeente onderdeel van uitmaakt, leiden tot de vraag naar nieuwe woonlocaties. De gemeente bouwt naar behoefte de juiste woning op de juiste plek op het juiste moment. Om aan de grote behoefte aan woningen te kunnen gaan voldoen moet de voor woningbouw ingezette versnelling worden doorgezet. Daarvoor zijn zowel de al bekende inbreidingslocaties als het Centrum en Westervoort-Noord hard nodig. De gemeente wil de juiste woningen realiseren rekening houdend met de geconstateerde woningbehoefte en met doorstroming uit de bestaande voorraad.

Doel

Een duurzaam woningaanbod dat aansluit op de wensen en behoeften van de inwoners van de gemeente.

Risico's

In algemene zin zijn er op het gebied van woningbouw risico's als:

- onrendabele toppen - bij betaalbare woningen zijn opbrengsten lager dan de kosten;
- netcongestie - een overvol elektriciteitsnetwerk;
- ontbreken van voldoende personeel voor met name specialistische functies;
- afhankelijkheid van ontwikkelaar (bij locaties waar de gemeente een faciliterende rol heeft);
- stikstofproblematiek - er komt teveel stikstof in de natuur, hiervoor zijn strenge regels vastgesteld;
- spuitzonering - de veiligheidsafstand tussen landbouwgrond en bijvoorbeeld woningbouw;
- gerechtelijke uitspraken;
- doorlooptijd beroepsprocedures Raad van State.

Verder is het uitblijven van de noodzakelijke besluiten een procesrisico om voldoende woningen op tijd te kunnen realiseren.

Een aandachtspunt is het onvoldoende kunnen inzetten op monitoring, continuering van gemaakte afspraken, inzet op beleid en woningbouwprojecten.

Planning

De Woonvisie en woningbouwversnelling zijn gecombineerd met de Woondeal meerjarige processen die de komende jaren blijvend om grote inzet vragen. Voor de middellange termijn wordt naar aanleiding van de evaluatie en vooruitkijk van september 2024 doorlopend gekeken naar mogelijke nieuwe woningbouwlocaties. In de eerste helft van 2026 zal op basis van de regionale woningmarktanalyse en het programma volkshuisvesting de visievorming voor mogelijke nieuwe woningbouwlocaties op basis van de nieuwste prognose cijfers worden opgestart. Waarvan de uitkomst weer verwerkt kan worden in de actualisatie van het Omgevingsvisie.

Financiën

Voor de bestaande woningbouwlocaties zijn er voldoende middelen beschikbaar. Het gaat hierbij om beschikbare ambtelijke capaciteit en voorbereidingskredieten, de grondexploitaties en gemaakte afspraken met ontwikkelaars. Voor de verdere uitwerking en uitvoering is wel aanvullende ambtelijke capaciteit nodig. De Woondeal 2.1 heeft zijn scope inmiddels voortgezet naar 2035 en de woningbouwbehoefte blijft onverminderd groot. Voorstel is om voor de jaren 2026 t/m 2030 ieder jaar € 100.000 ter beschikking te stellen. Deze middelen voor 2026 te dekken uit de Algemene Reserve. Voor de jaren 2027 t/m 2030 stellen we voor om een bestemmingsreserve betaalbare woningbouw te vormen. Deze bestemmingsreserve wordt vanaf 2027 gevuld met de realisatiestimulans. Deze realisatiestimulans bedraagt € 7.000 exclusief btw voor iedere betaalbare woning waarvan de bouw gestart is in het verantwoorde jaar. Dit jaar wordt in de begroting 2027-2030 daarom voorgesteld deze bestemmingsreserve te vormen.

Voor een aantal projecten (zie activiteiten) is voor de uitvoering aanvullend krediet nodig. Dit zal worden toegelicht bij de betreffende activiteiten.

Participatie

De raad wordt één keer per jaar op informele wijze bijgepraat over het gehele woningbouwprogramma. Bij afzonderlijke projecten is het participatiebeleid leidend.

3.1.1 Volkshuisvesting

Het doel van het volkshuisvestingsbeleid is dat de omvang en kwaliteit van de woningvoorraad in onze gemeente aansluit bij de behoefte, initiatieven en ontwikkelingen in de samenleving. Voor de nieuwe buurten en wijken werkt onze gemeente aan een goede mix van betaalbare huur- en koopwoningen voor met name jongeren, ouderen en één-, en tweepersoonshuishoudens. Dit draagt bij aan het behouden van een aantrekkelijke en duurzame leef- en woonomgeving en voldoende aanbod van betaalbare en passende woningen passend bij de huishoudenssituatie.

Financiën

Voor de uitvoering van de Woonvisie, inclusief verhuiscoach en de regionaal afgestemde Huisvestingsverordening, is jaarlijks structureel € 36.000 opgenomen in de meerjarenbegroting. Voor het opstellen van het met de inwerking treden van de Wet Versterking Regie Volkshuisvesting verplichte programma Volkshuisvesting is een bedrag van € 10.000 beschikbaar gesteld. Vanuit de Wet goed verhuurderschap krijgen gemeenten, via de algemene uitkering, jaarlijks middelen van Rijk voor de uitvoering. Het is voor de uitvoering van belang dat deze middelen worden toegevoegd aan de middelen voor volkshuisvesting.

Planning

In 2026 wordt nog uitvoering gegeven aan de Woonvisie en de Woondeal. Vanaf 2027 wordt dit het programma volkshuisvesting (onder de Omgevingsvisie) en de Woondeal. Dit zijn meerjarige processen die de komende jaren blijvend om grote inzet vragen.

Voor de middellange termijn wordt naar aanleiding van de evaluatie en vooruitkijk van september 2024 doorlopend gekeken naar mogelijke nieuwe woningbouwlocaties. In de eerste helft van 2026 zal op basis van de regionale woningmarktanalyse (begin 2026 beschikbaar) en het programma volkshuisvesting de visievorming voor mogelijke nieuwe woningbouwlocaties op basis van de nieuwste prognose cijfers worden opgestart. Waarvan de uitkomst weer verwerkt kan worden in de actualisatie van de Omgevingsvisie.

3.1.2 Westervoort-Noord

Het project Westervoort Noord bestaat uit de verplaatsing sportclubs c.q. het ontwikkelen en realiseren van een nieuw sportcomplex en de ontwikkeling van woningbouw op de vrijgekomen sportvelden en de agrarische gronden ten noorden van de Hamersestraat. In 2025 zijn de gronden voor het nieuwe sportcomplex in Duiven door de gemeente Westervoort aangekocht. Samen met de vier sportverenigingen wordt gewerkt aan een ontwerp voor het nieuwe sportpark. De uitgangspunten en het schetsontwerp zijn in januari 2026 door de gemeenteraad vastgesteld. De kaders en de gebiedsvisie Westervoort Noord zijn in 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. In 2025 heeft participatie over het stedenbouwkundig plan plaatsgevonden en heeft de gemeenteraad het stedenbouwkundig plan vastgesteld (november 2025). Gelijktijdig heeft de gemeenteraad de grondexploitatie Westervoort Noord vastgesteld en heeft zij een krediet verleend.

Financiën

In november 2025 heeft de gemeenteraad de grondexploitatie voor het gemeentelijk deel van de woningbouwontwikkeling en de realisatie van het sportcomplex vastgesteld. Ondertussen spreken we met de sportclubs over de financiële consequenties van de verhuizing.

Planning

De omgevingsplannen voor de 2 woningbouwlocaties worden (naar verwachting) in juni ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad. De vaststelling van het omgevingsplan sportpark ligt naar verwachting ook in juni 2026 voor in de gemeenteraad van Duiven. De verwachting is dat het sportpark in 2027/2028 kan worden gerealiseerd en na de zomer van 2028 in gebruik kan worden genomen. De woningbouw zal naar alle waarschijnlijkheid eind 2027 starten ten noorden van de Hamersestraat. Volgens planning is het totale project in 2032 afgerond.

3.1.3 Westervoort centrum

De gemeente vernieuwt het centrum van Westervoort. De gemeente werkt aan een integrale aanpak van het winkelcentrum, het gemeentehuis en de openbare ruimte. Hierbij wordt ook woningbouw toegevoegd aan het centrum. In de vastgestelde kaders en uitgangspunten voor het centrum van Westervoort is opgenomen dat het programma uit de woonvisie het uitgangspunt is voor het centrum als geheel. Op de plek van te slopen winkelpanden worden woningen voorzien.

De woningcorporatie is samen met de eigenaar van het centrum tot overeenstemming gekomen om een van de twee bouwblokken in de Wyborgh te verwerven. Het gaat om het bouwblok aan de Kerkstraat. Hier worden circa 30 sociale huurwoningen gebouwd.

Financiën

De geplande werkzaamheden kunnen binnen de beschikbare budgetten en formatie worden uitgevoerd.

Planning

De ontwikkeling van de woningbouw is vertraagd door de uitgelopen onderhandelingen met een van de pandeigenaren. De verwachting is dat de woningbouwcorporatie begin 2027 gaat starten met de bouw van circa 30 woningen. Volgens planning is het totale project in 2032 gereed.

3.1.4 Spoorzone Liemers

In de Liemers (Westervoort, Duiven, Zevenaar en Doesburg) werken we aan de realisatie van de verstedelijkingsopgave zoals deze is vastgelegd in de Woondeal Groene Metropool Regio (GMR), de GMR verstedelijkingsstrategie (vaststelling gemeenteraad 2021&2022), het GMR Regioarrangement (vaststelling gemeenteraad 2023) en het GMR NOVEX-ontwikkelperspectief. Spoorzone de Liemers (Westervoort-Duiven-Zevenaar) als inbreidingslocatie biedt potentieel ruimte voor de bouw van in totaal 4.000 woningen (waarvan een kleine 500 woningen in Westervoort) en ligt centraal in de voorgenomen fusiegemeente. Voor Westervoort zit een groot gedeelte van de Spoorzoneontwikkeling in reeds bestaande plannen (centrum) en bestuurlijk vastgelegde uitgangspunten zoals de gebiedsvisie Westervoort Noord.

Financiën

Op basis van het op te stellen projectplan worden de eventueel aanvullende en noodzakelijke financiële middelen duidelijk. Besluitvorming hierover volgt later op duidelijke go-no go momenten.

Planning

Op basis van het op te stellen projectplan wordt de planning duidelijk. Besluitvorming hierover volgt op duidelijke go-no go momenten.

3.1.5 Inbreidingslocaties

Het college wil de woningbouw versnellen om te voldoen aan de vraag naar de juiste woning op de juiste locatie. Naast de ontwikkeling van Westervoort Noord zetten we hieronder meer ook in op inbreidingslocaties. In de Omgevingsvisie Westervoort is al benoemd dat er ruimte is voor (nieuwe) inbreidings-, herstructurerings- en transformatielocaties. Op dit moment is het project Flierefluiter in ontwikkeling en wordt er gebouwd bij de Pals. Samen met de ontwikkelaar is een nieuw plan gemaakt voor Fort Geldersoord. Het project Nieuwhof is nog steeds in beeld om als woningbouw in combinatie met een gezondheidscentrum te ontwikkelen. De gemeenteraad heeft in 2023 middels een amendement aangegeven dat de locatie Achterse Weide als reguliere woningbouwlocatie opgepakt kan worden op een door het college geschikte termijn. Zodra er wenselijke en kansrijke woningbouwinitiatieven zich via de intaketafel kenbaar hebben gemaakt wordt ook hier medewerking aan verleend zodra de ambtelijke capaciteit hier voldoende ruimte voor heeft.

Financiën

In de Woonvisie Westervoort 2021 – 2030 is de omgeving van De Nieuwhof opgenomen als mogelijke inbreidingslocatie. In de Omgevingsvisie die op 27 september 2021 door de gemeenteraad is vastgesteld is opgenomen dat Westervoort in de toekomst een duurzaam thuis, een gezonde, sociale en veilige omgeving, een vitale economie en een goede bereikbaarheid voor haar inwoners wil realiseren. Een gezondheidscentrum past goed in die visie. Doel van de Woonzorgvisie Westervoort is om zelfstandig wonen voor alle doelgroepen mogelijk te maken en te houden. Dit veronderstelt voldoende en goede woningen voor de verschillende doelgroepen en de nabijheid van goede zorg en welzijnsondersteuning. De ontwikkeling van een gezondheidscentrum draagt hier aan bij.

De wens is om een vervolg te geven aan het project door een gebiedsvisie op te stellen voor De Nieuwhof en omgeving. De gebiedsvisie moet een beeld geven van de opgave en de functionele en stedenbouwkundige ontwikkelingsmogelijkheden van het gebied.

De gebiedsvisie vormt daarbij de basis voor eventuele ontwikkelprojecten. Bij de ontwikkeling van de gebiedsvisie willen we de omwonenden nadrukkelijk betrekken, maar ook andere partijen in het gebied (gebruikers en eigenaren). Ook de raad zullen we betrekken bij de kaders en de visie wordt ter vaststelling aan de raad aangeboden. Via een kennisgeving aan de gemeenteraad is deze wens eerder aangekondigd (maart 2025). Het benodigd krediet wordt geraamd op circa €45.000 voor de stedenbouwkundige analyse en de ontwikkeling van de gebiedsvisie door een adviesbureau, incl de kosten voor communicatie en participatie en de inzet van ambtelijke uren.

Planning

De beoogde ontwikkeling van de Nieuwhof tot een project waar een gezondheidscentrum landt in combinatie met woningbouw was gepland te starten in 2027. De doorstart in de planvorming, op basis van de gebiedsvisie, is nu beoogd in 2027. Het project loopt volgens planning tot en met 2035.

Speerpunt 3.2 Gezonde, sociale, en veilige leefomgeving

De gemeente werkt aan een gezonde, sociale en veilige leefomgeving waarin inwoners zich thuis voelen en waar groen, mobiliteit en andere maatschappelijke thema's worden verbonden.

Doel

Onze gemeente heeft als doel dat iedere inwoner van Westervoort goed kan wonen en leven in een aantrekkelijke, veilige en goed toegankelijke omgeving.

Risico's

Wanneer gezondheid niet als randvoorwaarde wordt meegenomen in de fysieke leefomgeving, leidt dit tot:

- hogere gezondheidsrisico's;
- sociale ongelijkheid;
- minder leefbare wijken;
- juridisch-bestuurlijke problemen;
- extra maatschappelijke en economische kosten.

Gezondheid vroegtijdig meenemen in ruimtelijke keuzes levert grote winst op voor mens, samenleving én toekomstbestendigheid.

Planning

De uitgangspunten van een gezonde, sociale en veilige leefomgeving worden bij ieder beleidsontwikkeling standaard meegenomen en meegewogen.

Financiën

Specifiek voor het Groen-blauw raamwerk wordt er budget aangevraagd om uitvoering te kunnen geven aan de uitvoeringsagenda.

Participatie

Het uitgangspunt is dat eenieder die wil maximaal gezond kan leven en wonen in de gemeente Westervoort. Hierbij wordt naar een aantrekkelijke leefomgeving die de inwoners herkennen en waar ze zich thuis voelen gestreefd. Dit gebeurt samen met inwoners en andere maatschappelijke partners.

3.2.1 Realiseren transitie naar definitief Omgevingsplan

Een definitief omgevingsplan waarin alle gemeentelijke verordeningen, regels voor de fysieke leefomgeving en bestemmingsplannen zijn opgenomen. De komende jaren wordt het Omgevingsplan gevuld.

Financiën

Tot en met 2025 dekte het budget vanuit de gemeentebegroting en de extra middelen die vanuit het rijk komen de noodzakelijk uitgaven. Voor de jaren 2026, 2027, 2028 en 2029 is met de programmabegroting 2026-2029 extra budget ter grote van € 25.000 beschikbaar gesteld om te komen tot één definitief omgevingsplan.

Planning

Definitief omgevingsplan inclusief een digitaal (landelijk werkend) systeem in 2031.

3.2.2 Actualiseren Omgevingsvisie

De omgevingsvisie is gelet op nieuwe wetgeving vanuit het Rijk en ontwikkelingen in de Groene Metropool Regio toe aan een actualisatie. De ambities uit de bestaande visie worden gehanteerd en waar nodig verdiept.

Financiën

In de programmabegroting is voor de actualisatie een krediet opgenomen € 150.000 opgenomen. Dit omdat er projectleiderscapaciteit zal moeten worden ingehuurd en de Omgevingsvisies digitaal zullen moeten worden opgesteld volgens de eisen uit de Omgevingswet. Eveneens zal een planMer-beoordeling moeten plaatsvinden.

Planning

In 2026 wordt de scope van de actualisatie bepaald, inclusief de benodigde middelen en inzet. Dit wordt vastgelegd in een bestuursopdracht. De raad wordt in het proces richting een geactualiseerde Omgevingsvisie betrokken.

3.2.3 Groen-blauw raamwerk

Het Regioarrangement GMR Arnhem-Nijmegen is door alle regiogemeenten vertaald in een uitvoeringsagenda Groen-Blauwraamwerk met een gebiedsgerichte aanpak.

In de Liemers zijn 3 belangrijke deelgebieden benoemd: Het Liemers Broek, de ontwikkeling van uitloopgebieden tussen Westervoort en Duiven en het gebied tussen Duiven, Groessen, Loo en Zevenaar. Ook wel groene scheg genoemd. Derde deelgebied is de verdere ontwikkeling van de Gelderse Poort (gebied langs de rivier van Spijk tot Doesburg). In de uitvoeringsagenda wordt aangegeven op welke manier, met welke ideeën, initiatieven en projecten en met welke partners de gemeente landschap, natuur, cultuurhistorie en ons landelijk gebied wil versterken. Voor Westervoort zijn de opgaven groene scheg en Gelderse Poort van belang.

Financiën

Budget € 10.000 voor de groene scheg. Dit betreft procesgeld voor de opstartfase.

Planning

Voor de groene scheg start samen met de betrokken partners een vervolgoopdracht om een toekomstbestendig ontwikkelingsperspectief -en handelingsperspectief op te stellen voor het gehele gebied.

Voor de Gelderse Poort loopt het Rijkstraject van Ruimte voor de rivier 2.0. Dit kent geen harde eindplanning. Het project Rivierklimaatpark IJsselpoort kent een voorlopige looptijd tot 2035.

Speerpunt 3.3 Vitale economie

Het versterken van de lokale en regionale economie van Westervoort.

Doel

Westervoort streeft naar een aantrekkelijk, levendig en toekomstbestendig economisch klimaat waarin ondernemers zich kunnen ontwikkelen en vestigen. Het winkelgebied wordt versterkt en de werkgelegenheid blijft behouden zodat het voorzieningsniveau voor inwoners op peil blijft en de leefbaarheid wordt vergroot.

Risico's

1. Marktonzekerheid: Onzekerheid over de marktvraag en economische ontwikkelingen;
2. Netcongestie en energievoorziening: Beperkingen in het elektriciteitsnet kunnen economische groei en vestiging van bedrijven vertragen;
3. Bereikbaarheid onder druk: Toenemende automobiliteit kan leiden tot verminderde bereikbaarheid van bedrijventerreinen;
4. Ontnemen subsidies: Bij niet tijdig realiseren bestaat de kans dat reeds uitgegeven subsidies terug moeten worden betaald;
5. Vertraging in procedures: Juridische procedures kunnen de ontwikkeling van bedrijventerreinen vertragen;
6. Druk op voorzieningsniveau: Bij vertraging of stagnatie centrumontwikkeling ontstaat een laag voorzieningsniveau.

Planning

De komende jaren wordt vanuit de Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2025-2028 binnen de Groene Metropoolregio (GMR) samen verder gewerkt. Voor Het Ambacht loopt de BIZ-periode tot en met 2028.

Financiën

De gemeente investeert in gebiedsontwikkeling, infrastructuur, energienetwerken en bedrijventerreinen. Financiering komt uit gemeentelijke middelen, regionale samenwerkingen en bijdragen van private partijen. De gemeente maakt ook gebruik van provinciale en regionale programma's waar mogelijk gebruik wordt gemaakt van subsidies. De benodigde financiën zijn inzichtelijk gemaakt bij de verschillende activiteiten.

Participatie

De gemeente Westervoort betreft bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden actief bij ruimtelijke en economische ontwikkelingen. Door middel van participatie wordt input opgehaald, draagvlak vergroot en de kwaliteit van plannen verbeterd. De gemeente zet in op een open en transparant proces, waarbij belanghebbenden tijdig worden geïnformeerd en waar mogelijk kunnen meedenken en meepraten. Hierbij wordt gebruikgemaakt van verschillende vormen van participatie, passend bij de aard en fase van het project.

3.3.1 Centrum Westervoort

De gemeente investeert in het centrum door het winkelgebied aantrekkelijker te maken en het voorzieningsniveau te verhogen.

Financiën

Plankosten worden gedekt vanuit beschikbare budgetten en bijdragen van vastgoedeigenaren. Investerings in de openbare ruimte worden gefinancierd via gemeentelijk krediet en subsidies.

Planning

Verschuiving in het winkelvlekkenplan zijn gaande. Dit wordt in 2026 afgerond. Q2 2026 is de realisatie gestart met de openbare ruimte van het centrum. In 2027 wordt gestart met het bouwen van woningen.

3.3.2 Het Ambacht

Westervoort versterkt het bedrijventerrein Het Ambacht. We zetten in op de kwaliteit en aantrekkelijkheid. Dit doen we in nauwe samenwerking met ondernemers en veiligheidspartners om een schoon en veilig bedrijventerrein te creëren en te behouden.

Financiën

Ondernemers investeren zelf en de gemeente ondersteunt met beperkte inzet.

Planning

Het project is in 2024 gestart en loopt door tot en met 2028 (BIZ-periode).

Speerpunt 3.4 Bereikbaarheid

Vanuit duurzame mobiliteit en de energietransitie wil de gemeente ontwikkelingen stimuleren die bijdragen aan de bereikbaarheid en maatschappelijke deelname van haar inwoners.

Doel

De gemeente wil een kwalitatieve, schone, duurzame en gezonde leefomgeving behouden en versterken door in te zetten op lopen, fietsen en het gebruik van openbaar vervoer.

Risico's

Op de doorgaande wegen in de gemeente is het druk (intensiteiten zijn hoog). Bij de ontwikkeling van inbreiding- en uitbreidingslocaties is er daarom nog meer aandacht nodig om duurzame mobiliteit en bereikbaarheid voor de langere termijn te borgen.

Planning

Om mobiliteit duurzaam te oekomstige verbeteringen kunnen onder andere worden gezocht op het gebied van verkeersveiligheid, weginrichting, maar ook herkenbaarheid van routes en de bereikbaarheid van het buitengebied. Daarnaast is er aandacht voor de toegankelijkheid van de openbare ruimte en de bereikbaarheid van voorzieningen voor verkeersdeelnemers met een beperking. Ook houdt de gemeente de doorstroming van het verkeer in de gaten.

Financiën

De benodigde financiën zijn inzichtelijk gemaakt bij de verschillende activiteiten.

Participatie

Voor de verschillende mobiliteitsthema's wordt de samenleving bevraagd volgens het stappenplan participatief werken.

3.4.1 Mobiliteitsvisie

De mobiliteitsvisie Westervoort 2040 schetst de toekomst van mobiliteit in onze gemeente. In de Uitvoeringsagenda Mobiliteit 2026-2029 staan de uit te voeren onderzoeken en de aanpassingen aan de gemeentelijke infrastructuur om de vastgestelde visie op mobiliteit te kunnen realiseren. Urgentie, financiële haalbaarheid, koppelkansen met andere projecten en/of onderhoud, en ambtelijke capaciteit worden hierin weergegeven. De mobiliteitsvisie draagt bij aan drie hoofdthema's, te weten verkeersveiligheid, actieve mobiliteit, en bereikbaarheid.

Financiën

We maken onderscheid tussen de uitvoering van maatregelen op kortere termijn (2026-2029) en uitvoering op langere termijn (2030-2040). Daarnaast zijn er continu lopende projecten die op regelmatige basis worden opgepakt.

Mogelijke kosten- en opbrengsten betreffen:

- Jaarlijks budget - voor enkele langer lopende acties;
- Kosten onderzoek - de uitkomsten bepalen welke maatregelen mogelijk zijn. Hiervoor wordt separaat krediet aangevraagd;
- Bouwkosten - bijvoorbeeld voor planvoorbereiding, grondaankopen, projectleiding, voorbereiding, advisering, toezicht (VAT);

- Cofinanciering - subsidies, vooral acties die bijdragen verbetering van de verkeersveiligheid en fietsstimulering maken kans.
- Soms zijn er ook geen aanvullende kosten, zoals bijvoorbeeld voor lobby en onderhoud.

Planning

Realisatie doelen en ambities mobiliteitsvisie in 2040.

Speerpunt 3.5 Klaar voor de toekomst

De gemeente maakt zich klaar voor de toekomst door energie te besparen, duurzame energie te gebruiken, goed om te gaan met water en natuur en afval opnieuw te gebruiken. Binnen dit speerpunt valt het Programma Duurzaamheid met de volgende programmalijnen:

- Energietransitie;
- Klimaatadaptatie;
- Circulariteit.

Doel

Generieke doelstelling programma duurzaamheid:

- beschikbaarheid en leveringszekerheid van grondstoffen en energie;
- beheersbaar houden van energielasten;
- versterken van de lokale economie door onze bedrijven(terreinen) toekomstbestendig te maken;
- meer onafhankelijk maken van geopolitieke ontwikkelingen;
- aanpassen aan en beperken van klimaatverandering;
- versterken van leefkwaliteit en brede welvaart.

Risico's

- Samenwerking tussen inwoners, bedrijven, onderwijs en overheid;
Het is een risico dat deze samenwerking onvoldoende op gang komt en dat programmadoelen niet worden gehaald. Daarom communiceert de gemeente duidelijk en consequent om draagvlak voor maatregelen te behouden en te versterken (dit is geen risico maar wat we doen om het risico te beheersen).
- Landelijke ontwikkelingen (Opmerking HG - zoals?) kunnen dit draagvlak beïnvloeden;
- Ook kan netcongestie projecten voor duurzame energie, elektrificatie en aardgasvrij bouwen vertragen.

Planning

Wettelijke doelstellingen, ambitiedocumenten en onderliggende programmeringen leiden tot meer concrete activiteiten voor de komende 4 jaar en een programmering op hoofdlijnen richting 2050. Aandachtspunt hierbij is dat externe ontwikkelingen regelmatig leiden tot bijsturing van planningen. Dit vereist flexibiliteit in de programmering.

Financiën

De benodigde financiën zijn inzichtelijk gemaakt bij de verschillende activiteiten.

Participatie

De gemeente betreft inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties actief bij het programma via communicatie, participatie en samenwerking. Dit gebeurt onder andere via het platform Samen1Nergie, overleg met ondernemersverenigingen en het betrekken van een klankbordgroep en juniorklankbordgroep bij nieuw beleid.

3.5.1 Realiseren van een 95% Energie neutrale gemeente in 2050

In 2050 wil onze gemeente energieneutraal zijn. Dit betekent veel energie besparen en zelf duurzame energie opwekken, zoals met zon en wind.

Financiën

Voor de uitvoering van de programmalijn Energietransitie heeft de raad structureel procesgeld beschikbaar gesteld. Daarnaast zijn er Klimaatgelden van Rijksweg beschikbaar gekomen waardoor er in totaal een budget beschikbaar is van € 128.000.

Planning

In 2050 is de gemeente voor 95% energieneutraal ten opzichte van 1990.

3.5.2 Realiseren van een klimaatbestendige en water robuuste gemeente in 2050

In het jaar 2050 is de gemeente 100% klimaatbestendig en water robuust voor een T100 bui. Dat is een extreme, theoretische regenbui die statistisch gezien eens in de 100 jaar voorkomt

Financiën

Voor de uitvoering van de programmalijn Klimaatadaptatie is totaal € 823.720 ter beschikking gesteld tot en met 2027.

Het Beleidskader Biodiversiteit is dit jaar vastgesteld. Het belang en de erkenning van een voortvarende start van de uitvoering werd bij de raadsbehandeling breed gedeeld. Het beschikbaar stellen van financiële middelen vindt plaats op basis van de door het college vast te stellen Uitvoeringsagenda. De raad heeft de wens uitgesproken om vooraf deze vaststelling inzicht te krijgen in deze Uitvoeringsagenda waarmee de financiële vertaling en integrale afweging hiervan plaatsvindt in de voorjaarsnota 2027. Om wel de voortgang erin te houden wordt nu alvast een startkapitaal gevraagd van € 20.000.

Planning

Bij de inrichting van en bij de beheersplannen van de openbare ruimte en ook bij de realisatie van gebouwen wordt hier rekening mee gehouden. Het uitgangspunt is realisatie in 2050.

3.5.3 Realiseren van 100% Circulariteit in 2050

Onze gemeente en inwoners zijn in 2050 100% circulair. Afval bestaat niet meer en wordt een grondstof.

Financiën

Voor de uitvoering van de programmalijn Circulariteit is er € 18.000 beschikbaar.

Planning

In 2050 werkt onze gemeente voor 100% circulair.

Wat mag het kosten?

Bij dit onderdeel wordt het overzicht van de ontwikkeling van het financieel meerjarenperspectief voor dit programma gepresenteerd. De beginstand van deze voorjaarsnota op basis van de oorspronkelijke begroting en de financiële verwerking van de raadsbesluiten voor deze voorjaarsnota en de voorgestelde begrotingswijzigingen.

Het blijkt dat de financiële polsstok van de gemeente minder ver reikt dan de ambities. Om de raad volledig inzicht te geven is in de bijlagen het overzicht opgenomen van niet gehonoreerde voorstellen. Dit zijn voorstellen voor budgetaanpassingen waarvan het college van mening is dat deze gelet op de financiële kaders niet haalbaar zijn.

Programma Omgeving	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Primitieve begroting 2026-2029	-3.674	-3.883	-3.645	-3.621	-3.623
Tot de VJN	-671	-55	-5	-5	-5
Beginstand voorjaarsnota	-4.345	-3.938	-3.650	-3.626	-3.628
Mutaties voorjaarsnota					
Autonome ontwikkelingen	-17	29	-29	-22	-22
Bijdrage 1Stroom - aanpassing begroting 2027-2030	0	75	75	75	75
Bouwleges - actualisatie inkomsten	0	0	-80	-80	-80
correctie boeking Schone stromen	0	0	-7	0	0
Gemeentefonds - verwerking decembercirculaire 2025	-9	0	0	0	0
Implementatie omgevingswet - correctieboeking	0	-30	0	0	0
The Economic Board - Toetredingskosten	-8	-17	-17	-17	-17
Bestaand beleid - actualisatie	-26	65	65	35	35
Mobiliteitsvisie - parkeeronderzoek en parkeerplan	-60	30	30	0	0
Zwerfafval - vergoeding ophalen	35	35	35	35	35
Totaal mutaties voorjaarsnota	-42	93	36	13	13
Eindstand voorjaarsnota	-4.387	-3.845	-3.614	-3.613	-3.615

Toelichting voorgestelde financiële bijstellingen

In de volgende tabel worden de begrotingswijzigingen met een financieel effect > € 10.000 toegelicht. De overige kleinere wijzigingen zijn als een totaalregel opgenomen.

Voorgestelde begrotingswijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
----------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Autonome ontwikkelingen

Bijdrage 1Stroom - aanpassing begroting 2027-2030	0	75	75	75	75
--	----------	-----------	-----------	-----------	-----------

De bijdrage van de gemeente Westervoort valt hoger uit ten opzichte van de begroting 2026-2029.

Dit bestaat uit 3 onderdelen:

- De kosten van de al goedgekeurde formatie in het sociaal domein;
- De toename in de salariskosten door aanpassing van de CAO. Dit werkt cumulatief door voor de volgende jaren;
- In de begroting van 1Stroom worden vanaf 2027 de verwachte kosten van grondexploitatie aan Westervoort doorgerekend. Deze kosten worden budgettair neutraal opgenomen binnen het complex van Westervoort-Noord. Deze kosten worden direct bijgeschreven op de boekwaarde. De oorspronkelijk bijgeraamde € 75.000 was niet doorbelast. Dit levert een voordeel op in programma 3 van € 75.000. Bij de jaarrekening worden de werkelijke kosten in rekening gebracht.

Bouwleges - actualisatie inkomsten	0	0	-80	-80	-80
---	----------	----------	------------	------------	------------

Door de toename van de bouwactiviteiten in het plan Westervoort-Noord ontstaan er extra leges-inkomsten. Hiertegenover staan wel hogere kosten voor bouwtoezicht en vergunningverlening. Deze kosten zijn voorlopig onder het kopje 'Nieuw beleid - niet gehonoreerde voorstellen' geraamd.

The Economic Board - Toetredingskosten	-8	-17	-17	-17	-17
---	-----------	------------	------------	------------	------------

In opdracht van de gemeenteraad heeft het college besloten om de gemeente Westervoort met ingang van het eerste kwartaal van 2026 opnieuw aan te melden voor het lidmaatschap van The Economic Board (TEB).

Voor 2026 is met de TEB afgesproken dat Westervoort eenmalig de helft van de inwonerbijdrage betaalt.

De bijdrage is afhankelijk van de vastgestelde inwonerbijdrage en het aantal inwoners.

Overige kleinere bijstellingen	-9	-30	-7	0	0
---------------------------------------	-----------	------------	-----------	----------	----------

Totaal Autonome ontwikkelingen	-17	29	-29	-22	-22
---------------------------------------	------------	-----------	------------	------------	------------

Bestaand beleid - actualisatie

Mobiliteitsvisie - parkeeronderzoek en parkeerplan	-60	30	30	0	0
---	------------	-----------	-----------	----------	----------

De gemeente krijgt steeds meer vragen en klachten over parkeren in woonwijken, maar mist inzicht in de parkeerdruk en heeft nog geen parkeerbeleid. Hierdoor is het voor bewoners onduidelijk wat zij kunnen verwachten en bestaat het risico op ongelijke beslissingen. Om dit sneller aan te pakken, wordt voorgesteld om het al beschikbare budget voor parkeeronderzoek en parkeerbeleid (beide € 30.000) niet pas in 2027 en 2028, maar al in 2026 in te zetten. Zo kan sneller duidelijkheid en structuur worden geboden bij parkeervraagstukken.

Zwerfafval - vergoeding ophalen	35	35	35	35	35
--	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Sinds 2025 worden de kosten voor zwerfafval gedekt via de UPV-SUP-vergoeding. Deze inkomsten waren nog niet opgenomen in de begroting en worden in de Voorjaarsnota vanaf 2026 structureel toegevoegd. Omdat naar verwachting slechts 90% van de producentenbijdragen wordt uitgekeerd, komt de vergoeding in 2026 uit op € 34.500. Hiermee worden de zwerfafvalkosten volledig gedekt, zonder inzet van extra gemeentelijke middelen.

Overige kleinere bijstellingen

Totaal Bestaand beleid - actualisatie	-26	65	65	35	35
--	------------	-----------	-----------	-----------	-----------

Totaal voorgestelde bijstellingen	-42	93	36	13	13
--	------------	-----------	-----------	-----------	-----------

Programma 4 - Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten van een gemeente die niet aan een specifiek bestedingsdoel zijn gebonden en vrij besteedbaar zijn. Ze vormen de basis voor de financiering van gemeentelijke taken, met als voornaamste bronnen de algemene uitkering uit het gemeentefonds en lokale belastingen. In tegenstelling tot 'specifieke dekkingsmiddelen' (gelden van het Rijk voor een bepaald doel, zoals jeugdzorg), kan de gemeenteraad met algemene dekkingsmiddelen zelf bepalen waaraan het geld wordt uitgegeven.

In onze gemeente vallen onder de Algemene Dekkingsmiddelen:

- Onroerende Zaak Belastingen;
- Toeristenbelasting;
- Uitkering uit het Gemeentefonds;
- Beleggingen (dividend);
- Overige Algemene Dekkingsmiddelen (rente interne financiering).

Externe ontwikkelingen

Er zijn geen bijzondere externe ontwikkelingen te melden.

Wat willen we bereiken?

We willen een financieel gezonde gemeente voor nu en in de toekomst zijn.

Beleidskaders

De belangrijkste gemeentelijke regelgeving op het gebied van financiën en planning & control betreft:

- [Controleverordening gemeente Westervoort 2025;](#)
- [Financiële verordening gemeente Westervoort 2025;](#)
- [Treasurystatuut gemeente Westervoort 2021.](#)

•

Op het gebied van belastingen en heffingen:

- [Legesverordening 2026;](#)
- [Regeling kwijschelding gemeentelijke belastingen 2026;](#)
- [Verordening Onroerende-zaakbelastingen 2026.](#)

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Speerpunt 4.1 Verantwoord financieel beleid

Onze gemeente voert een verantwoord en stabiel financieel beleid met sluitende begrotingen, waarbinnen ruimte wordt gemaakt voor noodzakelijke en gewenste veranderingen van beleid en het opvangen van onvoorziene omstandigheden. Wij maken voortdurend een afweging tussen onze bestuurlijke ambities en de daarvoor beschikbare middelen.

Doel

We willen een financieel gezonde gemeente zijn en blijven, nu en in de toekomst zijn.

Risico's

Afhankelijkheid van de rijksbegroting.

Planning

Dit is een blijvend speerpunt voor onze gemeente, zeker gelet op de mogelijke herindeling per 1 januari 2029.

Financiën

De financiën zijn in belangrijke mate afhankelijk van het Rijk. De algemene uitkering uit het Gemeentefonds bepaalt in belangrijke mate onze financiële armslag. Daarnaast bieden de lokale heffingen mogelijkheden voor het generen van inkomsten voor de gemeente.

Participatie

Niet van toepassing.

4.1.1 Zorgen voor een financieel gezonde gemeente

De gemeente stuurt op een stabiele en toereikende basis van algemene dekkingsmiddelen. De OZB-tarieven worden jaarlijks geïndexeerd conform de vastgestelde uitgangspunten. De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt gevolgd via de circulaires van het Rijk. Het treasurybeheer is gericht op een zo gunstig mogelijk renteresultaat. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Financiering.

Planning

Dit is een continu proces.

Wat mag het kosten?

Bij dit onderdeel wordt het overzicht van de ontwikkeling van het financieel meerjarenperspectief voor dit programma gepresenteerd. De beginstand van deze voorjaarsnota op basis van de oorspronkelijke begroting en de financiële verwerking van de raadsbesluiten voor deze voorjaarsnota en de voorgestelde begrotingswijzigingen.

Het blijkt dat de financiële polsstok van de gemeente minder ver reikt dan de ambities. Om de raad volledig inzicht te geven is in de bijlagen het overzicht opgenomen van niet gehonoreerde voorstellen. Dit zijn voorstellen voor budgetaanpassingen waarvan het college van mening is dat deze gelet op de financiële kaders niet haalbaar zijn.

Programma Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Primitieve begroting 2026-2029	43.076	43.465	43.333	44.557	44.533
Tot de VJN	260	52	-41	-75	409
Beginstand voorjaarsnota	43.336	43.517	43.292	44.482	44.943

Mutaties voorjaarsnota

Autonome ontwikkelingen	84	159	221	329	284
Belastingen - actualisatie begroting	84	84	84	84	84
Doelgroepenvervoer - kostenstijging en inzet bestemmingsreserve	0	-90	-100	111	0

Programma Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Autonome ontwikkelingen (vervolg)					
Gemeentefonds - verwerking decembercirculaire 2025	32	0	0	0	0
Gemeentefonds - voorjaarsnota Rijk 2026	-32	165	237	134	200
Bestaand beleid - actualisatie	400	0	0	0	0
Toegang jeugd - Hervormingsagenda	400	0	0	0	0
Totaal mutaties voorjaarsnota	484	159	221	329	284
Eindstand voorjaarsnota	43.820	43.676	43.513	44.811	45.227

Toelichting voorgestelde financiële bijstellingen

In de onderstaande tabel worden de begrotingswijzigingen met een financieel effect > € 10.000 toegelicht. De overige kleinere wijzigingen zijn als een totaalregel opgenomen.

Voorgestelde begrotingswijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Autonome ontwikkelingen					
Belastingen - actualisatie begroting	84	84	84	84	84
OZB-Woningen - structureel voordeel van € 50.000 door een gunstigere waardeontwikkeling dan verwacht en areaal uitbreiding.					
OZB-niet-Woningen - structureel voordeel van € 20.000 door een aantal bijzondere objecten waarvan de WOZ waarden door forse investeringen is gestegen en een afwijkende waardeontwikkeling.					
Hondenbelasting - structureel voordeel van € 14.000 als gevolg van de controle hondenbelasting in 2025.					
Doelgroepenvervoer - kostenstijging en inzet bestemmingsreserve	0	-90	-100	111	0
In de Voorjaarsnota 2025 is voorgesteld om de verwachte kostenstijging in 2027 en 2028 te dekken uit de bestemmingsreserve Doelgroepenvervoer. Op basis van de gewijzigde meerjarenbegroting van de BVO DRAN worden er in de jaren 2027 en 2028 lagere kosten voorzien dan begroot. Hierbij wordt er voorgesteld om dekking vanuit de reserve voor de jaren 2027 en 2028 te verlagen met € 90.000 in 2027 en € 100.000 in 2028.					
Voor 2029 kan er dekking uit de bestemmingsreserve doelgroepenvervoer ingezet worden voor een bedrag van € 111.000. Na deze inzet blijft er een tekort van € 9.300 in 2029 en € 157.500 in 2030.					
De lasten zijn opgenomen in programma 2 - Maatschappij, de dekking uit de reserve is onderdeel van programma 4 - Algemene dekkingsmiddelen.					
Gemeentefonds - voorjaarsnota Rijk 2026	-32	165	237	134	200
Uit de voorjaarsnota van het Rijk lijkt tot nu toe maar een kleine toevoeging aan de algemene uitkering te komen. Deze zal herrekend worden zodra de meicirculaire binnen is en deze zal dan als addendum worden toegevoegd bij de Voorjaarsnota.					
Overige kleinere bijstellingen	32	0	0	0	0
Totaal Autonome ontwikkelingen	84	159	221	329	284

Voorgestelde begrotingswijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bestaand beleid - actualisatie					
Toegang jeugd - Hervormingsagenda	400	0	0	0	0
De gemeenteraad heeft voor 2026 een bestemmingsreserve van € 400.000 gevormd voor de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd. Vanuit deze reserve worden de eerste kosten van de volgende activiteiten gedekt: Fase 1 (2026) - basis op orde brengen en werken aan een licht Sterk Lokaal Team met betere triage en regie; Fase 2 (2027 en 2028) - toewerken naar een volledig Sterk Lokaal Team volgens landelijke eisen. Hiermee levert Westervoort een evenredige bijdrage aan deze gezamenlijke en wettelijk voorgeschreven ontwikkeling.					
Totaal Bestaand beleid - actualisatie	400	0	0	0	0
Totaal voorgestelde bijstellingen	484	159	221	329	284

Bijlagen

In deze voorjaarsnota zijn de volgende bijlagen opgenomen:

1. Totaaloverzicht autonome ontwikkelingen;

Deze bijlage geeft een totaaloverzicht van alle autonome ontwikkelingen. Autonome financiële ontwikkelingen zijn veranderingen in inkomsten of uitgaven waar de gemeente zelf weinig tot geen directe invloed meer op heeft. Ze ontstaan door externe factoren zoals wetgeving, economische trends of demografische verschuivingen.

Het kan hierbij gaan om effecten van beleid van het:

- Rijk - bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, bezuinigingen vanuit de rijksoverheid en nieuwe wetgeving;
- Provincie - bijvoorbeeld op het gebied van subsidies;
- Raad - financiële verwerking van reeds genomen raadsbesluiten;
- Verbonden partijen - de gemeentelijke invloed is er bij de besluitvorming in het dagelijks/algemeen bestuur, daarna zijn wij verplicht de besluiten financieel te verwerken in onze begroting;
- Inflatie en loonontwikkelingen - bijvoorbeeld stijgende prijzen voor energie, personeel en bouw;
- Economische conjunctuur - een recessie leidt tot minder inkomsten uit OZB of grondverkoop, groei leidt juist tot meer opbrengsten, maar ook weer hogere kosten (inflatie, loonstijgingen);
- Demografische ontwikkelingen - vergrijzing leidt tot meer zorgkosten, bijvoorbeeld binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), bevolkingsgroei of krimp heeft invloed op de belastinginkomsten en voorzieningen;
- Ontwikkelingen in de zorg - bijvoorbeeld stijgende vraag naar jeugdzorg of Wmo-voorzieningen;
- Renteontwikkelingen - veranderingen in rente op leningen leidt tot duurdere financiering van projecten.

2. Totaal overzicht overige financiële ontwikkelingen;

In deze bijlage is het totaaloverzicht van alle in deze voorjaarsnota voorgestelde wijzigingen opgenomen. Het overzicht is gesplitst in voorstellen op het gebied van de actualisatie van het bestaande beleid en nieuw beleid. Bij de actualisatie van het bestaande beleid gaat het om is het bijstellen van eerder vastgesteld beleid op basis van nieuwe inzichten, omstandigheden of ontwikkelingen, zonder dat er sprake is van volledig nieuw beleid. Het gaat om aanpassingen die nodig zijn om beleid actueel, uitvoerbaar en realistisch te houden.

Bij nieuw beleid gaat het om echt nieuwe taken die wij nog niet eerder uitvoerden. Het is beleid dat de gemeente bewust zelf ontwikkelt en invoert, en dat leidt tot nieuwe of aangepaste activiteiten met financiële gevolgen. Nieuw beleid ontstaat meestal door politieke keuzes van de gemeenteraad, bijvoorbeeld binnen een nieuwe coalitie of naar aanleiding van maatschappelijke ontwikkelingen. De financiële effecten (kosten en/of opbrengsten) worden apart zichtbaar gemaakt in de begroting, zodat duidelijk is welke keuzes de gemeente zelf maakt.

3. Overzicht niet gehonoreerde voorstellen;

Deze bijlage geeft inzicht in de voorstellen waarvan het college van mening is dat deze niet passen binnen de financiële kaders.

4. Overzicht voortgang bezuinigingen Financieel gezond;
In deze bijlage is het actuele overzicht van de stand van zaken van het project Financieel gezond opgenomen.
5. Overzicht reserves;
In deze bijlage is de actuele stand van de reserves opgenomen. Het overzicht is inclusief de in deze voorjaarsnota opgenomen voorstellen.
Reserves zijn bedragen die de gemeente apart heeft gezet voor specifieke doelen of als buffer. In het overzicht staat per reserve:
 - het beginsaldo (start van het jaar);
 - stortingen en onttrekkingen;
 - het eindsaldo (einde van het jaar);
 - het doel of de bestemming van de reserve.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen:

- algemene reserve - vrij besteedbaar, bedoeld als financiële buffer;
- bestemmingsreserves - gereserveerd voor een specifiek doel.

Het doel van een overzicht van reserves is om transparantie te bieden in de financiële positie van de gemeente en te laten zien hoeveel ruimte er is om tegenvallers op te vangen of nieuwe plannen te financieren.

Bijlage 1 - Totaaloverzicht autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkeling	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Algemene dekkingsmiddelen					
Belastingen - actualisatie begroting	84	84	84	84	84
Doelgroepenvervoer - kostenstijging en inzet bestemmingsreserve	0	-90	-100	111	0
Gemeentefonds - verwerking decembercirculaire 2025	32	0	0	0	0
Gemeentefonds - voorjaarsnota Rijk 2026	-32	165	237	134	200
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	84	159	221	329	284
Bestuur					
1Stroom - formatie Sociaal Domein	-174	0	0	0	0
Bijdrage 1Stroom - aanpassing begroting 2027-2030	0	-383	-352	-427	-650
De Nieuwhof - stijging kosten	-78	-78	-78	-78	-78
Digitale dienstverlening - kosten Dimpact	0	-16	-16	-16	-16
Huisvesting - actualisatie belastingen	-12	-12	-12	-12	-12
Raad - apparatuur nieuwe raadsleden	0	-11	-11	-11	-11
VGGM brandweer - verhoging bijdrage	0	-55	-55	-55	-55
Totaal Bestuur	-264	-555	-524	-599	-822
Maatschappij					
Ambulantiseringsmiddelen Arnhem - Aanpassing op basis van regioafspraken	228	228	0	0	0
BBZ Buig - indexatie bijstanduitkeringen	39	39	39	39	39
Beschermd wonen - uitstel	0	425	325	325	325
Bestrijding eenzaamheid - suicide preventie	0	-9	-9	-9	-9
Doelgroepenvervoer - kostenstijging en inzet bestemmingsreserve	0	90	100	-120	-157
Maatwerkvoorzieningen Jeugd - indexering	-360	-360	-360	-360	-360
Maatwerkvoorzieningen Wmo - Indexering	-355	-355	-355	-510	-670
Mantelzorg - gelijkstelling waardering gemeenten	0	-20	-20	-20	-20
MGR - actualisatie begroting	-60	-94	-181	32	169
Openbaar basisonderwijs - indexering kosten bouw IKC de Brug	0	-9	-9	-9	-9
RSD exploitatie - autonome ontwikkeling	-4	-251	-244	-23	-38
VGGM - actualisatie begroting GGD	-32	-280	-280	-280	-280

Autonome ontwikkeling	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Wmo hulpmiddelen - bijraming budget	-15	-15	-15	-15	-15
Totaal Maatschappij	-559	-611	-1.009	-950	-1.025
Omgeving					
Bijdrage 1Stroom - aanpassing begroting 2027-2030	0	75	75	75	75
Bouwleges - actualisatie inkomsten	0	0	-80	-80	-80
correctie boeking Schone stromen	0	0	-7	0	0
Gemeentefonds - verwerking decembercirculaire 2025	-9	0	0	0	0
Implementatie omgevingswet - correctieboeking	0	-30	0	0	0
The Economic Board - Toetredingskosten	-8	-17	-17	-17	-17
Totaal Omgeving	-17	29	-29	-22	-22
Totaal autonome ontwikkelingen	-756	-978	-1.340	-1.241	-1.584
- waarvan <i>incidenteel</i>	77	198	-7	-9	-35
- waarvan <i>structureel</i>	-833	-1.176	-1.333	-1.232	-1.549

Bijlage 2 - Totaaloverzicht overige financiële bijstellingen

Bestaand beleid - actualisatie

Bestaand beleid - actualisatie	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Algemene dekkingsmiddelen					
Toegang jeugd - Hervormingsagenda	400	0	0	0	0
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	400	0	0	0	0
Bestuur					
1stroom - communicatieadviseur grote ruimtelijk projecten	0	-33	-33	0	0
Dorpsplein RID/MGR - verminderde huurinkomsten	-107	0	0	0	0
Totaal Bestuur	-107	-33	-33	0	0
Maatschappij					
1Stroom - uitbreiding formatie Sociaal domein	0	-47	-47	0	0
Maatwerkvoorzieningen WMO - vergrijzing	0	0	-25	-40	-50
Minimabeleid - Uniformering Individuele Inkomenstoeslag (IIT)	0	-9	-18	-27	-27
Openbaar groen - implementatie beheerpakket	-20	0	0	0	0
Toegang jeugd - Hervormingsagenda	-400	-280	-120	0	0
Uniformeren Gelrepas - gelijktrekken beide gemeenten	0	-19	-19	-19	-19
Totaal Maatschappij	-420	-355	-229	-86	-96
Omgeving					
Mobiliteitsvisie - parkeeronderzoek en parkeerplan	-60	30	30	0	0
Zwerfafval - vergoeding ophalen	35	35	35	35	35
Totaal Omgeving	-26	65	65	35	35
Totaal bestaand beleid	-152	-323	-197	-52	-62
- waarvan incidenteel	-187	-330	-170	0	0
- waarvan structureel	35	7	-28	-52	-62

Bijlage 3 - Totaal overzicht niet gehonoreerde voorstellen

In deze bijlage presenteren wij alle voorstellen die niet binnen de afgesproken kaders vallen. Het belangrijkste kader is een beleidsarme voorjaarsnota, dus geen nieuw beleid.

Totaal overzicht niet gehonoreerde voorstellen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Programma Algemene dekkingsmiddelen					
Nieuw beleid - voorstellen niet gehonoreerd	-25	100	100	100	100
1Stroom - formatie woningbouw	0	100	100	100	100
Voor de huidige woningbouwlocaties zijn middelen beschikbaar, zoals ambtelijke capaciteit, voorbereidingsbudgetten, grondexploitaties en afspraken met ontwikkelaars. Om de plannen verder uit te werken en daadwerkelijk uit te voeren is extra ambtelijke capaciteit nodig. De woningbouwopgave blijft groot, zeker nu de Woondeal 2.1 is verlengd tot 2035. Voorstel is om voor de jaren 2026 tot en met 2030 ieder jaar € 100.000 ter beschikking te stellen. Deze middelen voor 2026 te dekken uit de Algemene Reserve en voor de jaren 2027 t/m 2030 te dekken uit de bestemmingsreserve betaalbare woningbouw. Deze bestemmingsreserve wordt vanaf 2027 gevuld met de realisatiestimulans. Deze realisatiestimulans bedraagt € 7.000 exclusief btw voor iedere betaalbare woning waarvan de bouw gestart is in het verantwoorde jaar. Binnen programma 3 - Omgeving is de uitbreiding van de ambtelijke capaciteit opgenomen. De dekking vanuit de reserve is te vinden bij het programma Algemene dekkingsmiddelen.					
Openbaar basisonderwijs - tijdelijke inrichting klaslokaal IKC de Brug	0	0	0	0	0
Het plan is de lerarenkamer tijdelijk in te richten als klaslokaal voor IKC de Brug om gedurende de uitbreiding geen knelpunten te hebben. Voorstel is de kosten te verrekenen met de kosten voor de uitbreiding als deze met een indexatievoorstel komen. De kosten worden ingeschat op € 73.000,					
Openbaar groen - aanbesteding ecologische waarden voor bermbeheer	-8	0	0	0	0
In 2026 besteedt de gemeente het maaien van de bermen opnieuw aan. Door de eisen uit de Omgevingswet moet de gemeente vooraf beter in beeld brengen welke ecologische waarden in de bermen aanwezig zijn en hoe we deze zorgvuldig en juridisch correct kunnen verwerken in het bestek. Dit onderzoek leidt tot een advies voor het meest passende beheer, waarbij verkeersveiligheid een belangrijk uitgangspunt blijft. Hierover is afstemming met het uitvoeringsprogramma Biodiversiteit.					
Openbaar groen - gedragscode soortenbescherming	-17	0	0	0	0
De Stadswerk Gedragscode Soortenbescherming maakt werken in openbaar groen zonder aparte vergunningen mogelijk volgens de Omgevingswet. Met de software kan dit efficiënt en juridisch correct. De kosten zijn € 17.000 eenmalig in 2026 en daarna € 1.500 per jaar.					
Wadi Flierefluiter - kosten waterbergingsopgave	0	0	0	0	0
De verbouwing van de voormalige basisschool De Flierefluiter is bijna afgerond. Het schoolplein wordt omgevormd tot een groene wadi die regenwater opvangt, wateroverlast voorkomt en voor verkoeling zorgt. Hiermee wordt de omgeving duurzamer en aantrekkelijker. De investering bedraagt € 150.000, waarvan € 90.000 uit het project en € 60.000 uit het Watertakenplan wordt gefinancierd.					
Totaal programma Algemene dekkingsmiddelen	-25	100	100	100	100

Totaal overzicht niet gehonoreerde voorstellen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
--	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Programma Bestuur

Bestaand beleid - voorstellen niet gehonoreerd	0	-16	-16	0	0
--	---	-----	-----	---	---

1Stroom - uitbreiding formatie middagopenstelling

0	-16	-16	0	0
----------	------------	------------	----------	----------

Sinds 2024 is de middagopenstelling van het gemeentehuis hersteld, na een periode waarin de gemeentehuizen op maandag-, dinsdag- en donderdagmiddag gesloten waren als bezuinigingsmaatregel. Deze sluiting leidde destijds tot aantoonbare onvrede bij inwoners, onduidelijkheid over dienstverlening en toenemende druk op andere openingstijden, mede in het licht van de paspoortpiek vanaf 2024.

Voor het herstellen van deze openstelling zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld tot en met 2026. Deze middelen zijn noodzakelijk voor de personele inzet om de servicebalies in beide gemeenten te kunnen bemensen. Het hiervoor benodigde budget bedraagt € 16.000 per jaar. Indien deze middelen na 2026 niet structureel worden voortgezet, ligt het opnieuw inperken van de openingstijden voor de hand. Dit brengt reële risico's met zich mee voor de toegankelijkheid en kwaliteit van de dienstverlening. Het beperken van de middagopenstelling zal naar verwachting opnieuw leiden tot langere wachttijden, piekbelasting op andere momenten, verminderde bereikbaarheid en hernieuwde onvrede bij inwoners en andere bezoekers van het gemeentehuis. Daarmee komt niet alleen de praktische dienstverlening onder druk te staan, maar ook de uitgangspunten uit de Visie op Dienstverlening, zoals "inwoner centraal", "servicegericht" en "duidelijk".

Nieuw beleid - voorstellen niet gehonoreerd	-30	0	0	0	0
---	-----	---	---	---	---

Gebouwen - dotatie groot onderhoud voor asbestbestrijding Uitterweerd

-30	0	0	0	0
------------	----------	----------	----------	----------

Het plan omvat de sanering van vensterbanken, kruipluik en panelen om daarna een nieuwe huurder te huisvesten, die na de sanering zelf regelt. Er dient eenmalig een bedrag toegevoegd te worden aan de voorziening groot onderhoud gebouwen.

Totaal programma Bestuur	-30	-16	-16	0	0
--------------------------	-----	-----	-----	---	---

Programma Maatschappij

Bestaand beleid - voorstellen niet gehonoreerd	-70	-100	-100	-100	-100
--	-----	------	------	------	------

Maatschappelijke ondersteuning - subsidie Sante Partners

0	-30	-30	-30	-30
----------	------------	------------	------------	------------

Met de Strategie Sociaal Domein 2024-2040 (Samen Sterk 2.0) heeft de raad gekozen voor versnelling van de transformatie door te investeren in preventie en de sociale basis (scenario C: Buurtkracht; samen helpen, eerder zorgen). In het coalitieakkoord is het versterken van sociale voorzieningen met extra aandacht voor jongeren opgenomen.

De eerder vastgestelde bezuinigingen op welzijn staan haaks op deze koers. De welzijnsorganisatie geeft aan onder de minimale uitvoeringsgrens te komen, met als gevolg onder andere minder inzet op buurtkracht, jongeren- en ouderenwerk en een grotere druk op maatwerkvoorzieningen. Dit vergroot de instroom in zwaardere zorg en schaadt leefbaarheid en participatie.

In aanloop naar een mogelijke gemeentelijke fusie en de ontwikkeling van een Stevig Lokaal Team is het essentieel dat de sociale basis op orde is. Investeren in welzijn loont: onderzoek laat zien dat iedere euro gemiddeld €1,60 oplevert in de vorm van lagere zorgkosten en betere participatie en gezondheid.

Voorgesteld wordt om per 2027 de jaarlijkse korting van €30.000 op de inzet van Sante Partners in Westervoort te herstellen, zodat wettelijke preventietaken duurzaam kunnen worden uitgevoerd en de gekozen beleidskoers daadwerkelijk kan worden gerealiseerd.

Totaal overzicht niet gehonoreerde voorstellen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Programma Maatschappij (vervolg)					
Maatschappelijke partners - Indexering	-70	-70	-70	-70	-70
Door stijging van de CAO-lonen is het huidige subsidiebedrag aan MEE Vivenz, Inloophuis de Herberg, Cadans dagbeleving en Santé Partners niet meer toereikend. Als onze maatschappelijke organisaties dezelfde inspanningen willen of moeten blijven leveren dan moet het subsidiebedrag dat zij jaarlijks van ons ontvangen worden verhoogd. Daarom wordt voorgesteld het totale subsidiebedrag vanaf 2026 met € 70.000 te verhogen. Dit sluit op de visie van het verstevigen van de sociale basis.					
Nieuw beleid - voorstellen niet gehonoreerd	64	-10	-41	-41	-41
1Stroom - formatie toezichthouder groen	0	0	-31	-31	-31
Westervoort brengt het groenonderhoud onder bij Circulus. De opstart en samenwerking vragen de eerste jaren extra capaciteit, waardoor tijdelijke uitbreiding nodig is. Voor 2026 en 2027 wordt dit opgevangen met 0,5 fte, gefinancierd uit prijsvoordelen. Vanaf 2028 is structureel 1 fte nodig, waarvan de kosten worden gedeeld met Duiven.					
Hemelwater centrum - kosten afkoppeling	0	-4	-4	-4	-4
Het project maakt het mogelijk om hemelwater in het centrum af te koppelen. Een deel van de € 700.000 wordt betaald uit een bestaand rioleringskrediet. De extra kapitaallasten bedragen € 11.688 per jaar en worden verdeeld over Openbaar groen (25%) en Verkeer en vervoer (75%).					
Openbaar basisonderwijs - tijdelijke inrichting klaslokaal IKC de Brug	0	-4	-4	-4	-4
Het plan is de lerarenkamer tijdelijk in te richten als klaslokaal voor IKC de Brug om gedurende de uitbreiding geen knelpunten te hebben. Voorstel is de kosten te verrekenen met de kosten voor de uitbreiding als deze met een indexatievoorstel komen. De kosten worden ingeschat op € 73.000,					
Openbaar groen - aanbesteding ecologische waarden voor bermbeheer	-8	0	0	0	0
In 2026 besteedt de gemeente het maaien van de bermen opnieuw aan. Door de eisen uit de Omgevingswet moet de gemeente vooraf beter in beeld brengen welke ecologische waarden in de bermen aanwezig zijn en hoe we deze zorgvuldig en juridisch correct kunnen verwerken in het bestek. Dit onderzoek leidt tot een advies voor het meest passende beheer, waarbij verkeersveiligheid een belangrijk uitgangspunt blijft. Hierover is afstemming met het uitvoeringsprogramma Biodiversiteit.					
Openbaar groen - gedragscode soortenbescherming	-19	-2	-2	-2	-2
De Stadswerk Gedragscode Soortenbescherming maakt werken in openbaar groen zonder aparte vergunningen mogelijk volgens de Omgevingswet. Met de software kan dit efficiënt en juridisch correct. De kosten zijn € 17.000 eenmalig in 2026 en daarna € 1.500 per jaar.					
Wadi Flierefluiter - kosten waterbergingsopgave	90	0	0	0	0
De verbouwing van de voormalige basisschool De Flierefluiter is bijna afgerond. Het schoolplein wordt omgevormd tot een groene wadi die regenwater opvangt, wateroverlast voorkomt en voor verkoeling zorgt. Hiermee wordt de omgeving duurzamer en aantrekkelijker. De investering bedraagt € 150.000, waarvan € 90.000 uit het project en € 60.000 uit het Watertakenplan wordt gefinancierd.					
Totaal programma Maatschappij	-6	-110	-141	-141	-141

Totaal overzicht niet gehonoreerde voorstellen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
--	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Programma Omgeving

Nieuw beleid - voorstellen niet gehonoreerd	-230	-301	-301	-301	-251
---	------	------	------	------	------

1Stroom - formatie adviseur openbare ruimte	-10	-20	-20	-20	-20
--	------------	------------	------------	------------	------------

De openbare ruimte krijgt steeds meer taken en ambities, terwijl de ruimte en het budget beperkt blijven. Dit vraagt om goede keuzes in een vroeg stadium en nauwe samenwerking tussen verschillende afdelingen en vakgebieden. Die afstemming en integrale advisering is steeds belangrijker, maar wordt nu versnipperd opgepakt, wat heeft geleid tot vertraging in beleid en beheer.

Om dit beter te organiseren, plannen goed te coördineren en beheerinstrumenten actueel te houden, is uitbreiding van de formatie nodig.

1Stroom - formatie toezichthouder bouw	-20	-40	-40	-40	-40
---	------------	------------	------------	------------	------------

Door het stijgende aantal vergunningen neemt ook de toezichtdruk toe. Hoewel het toezicht al wordt geprioriteerd en laagrisicobouwwerken niet meer standaard worden gecontroleerd, is er geen structurele capaciteit beschikbaar voor toezicht op het gebruik van panden. Dit toezicht wordt ad hoc opgepakt door bouwtoezichthouders, wat steeds vaker voorkomt en veel tijd kost. Daardoor komt het reguliere bouwtoezicht onder druk te staan.

Het uitvoeringsprogramma VTH laat nu al een tekort van 1 fte zien, dat door toekomstige woningbouwplannen verder zal toenemen. Hierdoor is toezicht tijdens cruciale bouwmomenten en op brandveiligheid onvoldoende, met mogelijke veiligheidsrisico's tot gevolg. Structurele uitbreiding van de formatie is nodig om het toezicht op een verantwoord niveau te houden.

1Stroom - formatie vergunningverlener bouw	-20	-40	-40	-40	-40
---	------------	------------	------------	------------	------------

Het aantal en de complexiteit van aanvragen voor omgevingsvergunningen nemen toe, wat meer tijd en begeleiding vraagt van vergunningverleners. Instrumenten zoals de omgevingstafel werken goed, maar vergen veel capaciteit. Door het concreter worden van woningbouwplannen wordt een verdere toename van aanvragen verwacht. De huidige capaciteit bij vergunningverlening is onvoldoende; het uitvoeringsprogramma VTH laat voor 2026 al een tekort van 1 fte zien. Door structureel extra formatie toe te voegen kan worden voorkomen dat aanvragen niet of te laat in behandeling worden genomen.

1Stroom - formatie woningbouw	-50	-100	-100	-100	-100
--------------------------------------	------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Voor de huidige woningbouwlocaties zijn middelen beschikbaar, zoals ambtelijke capaciteit, voorbereidingsbudgetten, grondexploitaties en afspraken met ontwikkelaars. Om de plannen verder uit te werken en daadwerkelijk uit te voeren is extra ambtelijke capaciteit nodig. De woningbouwopgave blijft groot, zeker nu de Woondeal 2.1 is verlengd tot 2035.

Voorstel is om voor de jaren 2026 tot en met 2030 ieder jaar € 100.000 ter beschikking te stellen. Deze middelen voor 2026 te dekken uit de Algemene Reserve en voor de jaren 2027 t/m 2030 te dekken uit de bestemmingsreserve betaalbare woningbouw. Deze bestemmingsreserve wordt vanaf 2027 gevuld met de realisatiestimulans. Deze realisatiestimulans bedraagt € 7.000 exclusief btw voor iedere betaalbare woning waarvan de bouw gestart is in het verantwoorde jaar.

Binnen programma 3 - Omgeving is de uitbreiding van de ambtelijke capaciteit opgenomen. De dekking vanuit de reserve is te vinden bij het programma Algemene dekkingsmiddelen.

Buitengebied - procesgeld Groen-Blauw raamwerk	-10	0	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------	----------

Alle gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen werken samen aan het Groen-Blauwraamwerk, een plan om natuur, landschap en het buitengebied te versterken. In de Liemers zijn drie gebieden aangewezen: het Liemers Broek, de groene scheg tussen Westervoort en Duiven en omliggende dorpen, en de Gelderse Poort langs de rivier. Voor Westervoort zijn vooral de groene scheg en de Gelderse Poort belangrijke aandachtsgebieden.

Totaal overzicht niet gehonoreerde voorstellen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
--	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Programma Omgeving (vervolg)

Circulaire economie - aanpak energiearmoede	-15	0	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------	----------

In 2025 is het geld uit de decembercirculaire 2024 beschikbaar gekomen. Deze middelen worden ingezet binnen het lopende project Aanpak Energiearmoede (looptijd tot en met 31 december 2027). Het doel van het project is huishoudens met een laag inkomen en hoge energiekosten actief te ondersteunen bij het verlagen van hun energielasten en het verbeteren van hun wooncomfort.

Hemelwater centrum - kosten afkoppeling	0	-8	-8	-8	-8
--	----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Het project maakt het mogelijk om hemelwater in het centrum af te koppelen. Een deel van de € 700.000 wordt betaald uit een bestaand rioleringskrediet. De extra kapitaallasten bedragen € 11.688 per jaar en worden verdeeld over Openbaar groen (25%) en Verkeer en vervoer (75%).

Klimaatadaptatie - startkapitaal uitvoeringsagenda	-20	0	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------	----------

De raad heeft de wens uitgesproken om vooraf inzicht te krijgen in de vaststelling van de Uitvoeringsagenda. De financiële vertaling en integrale afweging hiervan vindt plaats in de voorjaarsnota 2027. Om wel de voortgang erin te houden wordt alvast een startkapitaal gevraagd.

Landschapsbeleid - cofinanciering programma biodiversiteit en Landschap	0	-50	-50	-50	0
--	----------	------------	------------	------------	----------

Voor de jaren 2027-2028-2029 is cofinanciering nodig bij de aanvraag provinciale subsidie programma biodiversiteit en landschap.

Mobiliteit - structurele advieskosten	-20	-20	-20	-20	-20
--	------------	------------	------------	------------	------------

Sinds het vaststellen van de mobiliteitsvisie in 2025 is er budget voor beleidsmatige thema's zoals gedrag en verkeersveiligheid, maar niet voor praktische, dagelijkse verkeersvragen van inwoners. Hierdoor kunnen verzoeken over verkeersoverlast en kleine aanpassingen aan de openbare ruimte niet altijd goed of snel worden opgepakt. Met een structureel budget kan de gemeente deze operationele verkeersvraagstukken beter behandelen en de dienstverlening verbeteren.

Speerpunt Inbreidingslokaties - kosten stedenbouwkundige analyse	-45	0	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------	----------

Bij de ontwikkeling van de gebiedsvisie willen we de omwonenden nadrukkelijk betrekken, maar ook andere partijen in het gebied (gebruikers en eigenaren).

Het benodigd budget wordt geraamd op € 45.000 voor de stedenbouwkundige analyse en de ontwikkeling van de gebiedsvisie door een adviesbureau, incl de kosten voor communicatie en participatie en de inzet van ambtelijke uren.

Verkeersregelinstallatie - vervangen poller Dorpsplein	0	-1	-1	-1	-1
---	----------	-----------	-----------	-----------	-----------

In 2024 is het bovengrondse deel van de dynamische stadsafsluiting op het Dorpsplein vervangen. Tijdens de werkzaamheden bleek dat ook de ondergrondse poller versleten was en vervangen moest worden. Omdat reparatie te duur was, is tijdelijk een poller geplaatst die voor twee jaar door de leverancier beschikbaar wordt gesteld.

Inmiddels is duidelijk hoe en waar de stadsafsluiting in het nieuwe centrumplan wordt gebruikt. De verplaatsing van het bovengrondse deel wordt meegenomen binnen het project Westervoort Centrum. Voor de definitieve vervanging van de ondergrondse poller is een aanvullend krediet van € 15.000 nodig.

Vrijetijdseconomie - beheer evenementenkasten	-20	-20	-20	-20	-20
--	------------	------------	------------	------------	------------

Er is de afgelopen jaren geen structureel beheer uitgevoerd op de elektra-buitenkasten. Vanaf 2026 is er € 20.000 per jaar nodig voor energie- en telefoonkosten, NEN3140-keuringen, veiligheidsmaatregelen en onderhoud. Onderzocht wordt of deze kosten doorbelast kunnen worden aan gebruikers, waardoor de gemeentelijke lasten afnemen.

Totaal overzicht niet gehonoreerde voorstellen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Programma Omgeving (vervolg)					
Wadi Flierefluiter - kosten waterbergingsopgave	0	-2	-2	-2	-2
De verbouwing van de voormalige basisschool De Flierefluiter is bijna afgerond. Het schoolplein wordt omgevormd tot een groene wadi die regenwater opvangt, wateroverlast voorkomt en voor verkoeling zorgt. Hiermee wordt de omgeving duurzamer en aantrekkelijker. De investering bedraagt € 150.000, waarvan € 90.000 uit het project en € 60.000 uit het Watertakenplan wordt gefinancierd.					
Totaal programma Omgeving	-230	-301	-301	-301	-251
Totaal overzicht niet gehonoreerde voorstellen	-291	-327	-358	-342	-292

Bijlage 4 - Overzicht voortgang bezuinigingen Financieel gezond

Nr	Voorstel	Programma	2026	2027	2028	2029	Status	Status feb 2026
1	Bijstellen budget clientvervals onderzoek	Guido van Elsloo	2.000	2.000	2.000	2.000		
2	Stoppen subsidie WMO-raad Westervoort	Guido van Elsloo	8.500	8.500	8.500	8.500		
5	Stoppen met sportbeleid en de uitvoering ervan.	Guido van Elsloo	6.000	6.000	6.000	6.000		
6	Stoppen met boomfeestdag	Guido van Elsloo	4.000	4.000	4.000	4.000		
21	Mogelijk dubbele dekking beweegteam	Guido van Elsloo	174.000	174.000	174.000	174.000		
43	10% korten op Santé Partners	Guido van Elsloo	0	30.000	30.000	30.000		
64	Inzet minimabeleid minimaliseren	Guido van Elsloo	100.000	100.000	100.000	100.000		
75	Gedeeltelijk het kosten van het vegen doorbelasten in de rioolheffing.	Guido van Elsloo	25.000	25.000	25.000	25.000		
78	Post positieve gezondheid maximaal 50.000 bezuinigen.	Guido van Elsloo	50.000	0	0	0		
81	Stopzetten budget inclusie	Guido van Elsloo	10.000	0	0	0		
92	Verkoop van Noordelijke Parallelweg	Marlies Heutink	3.000	3.000	3.000	3.000		
97	Stoppen met ruimen van hondenpoep op de hondenuitlaatstroken.	Marlies Heutink	-15.000	20.000	20.000	20.000		
68	Stoppenzetten handgeld het Ambacht	Rogier Maneschijn	10.000	9.000	9.000	9.000		
69	Terugbrengen activiteiten Klimaatadaptatie (KA) en Biodiversiteit (BD) (formatie CDOKE gelden)	Rogier Maneschijn	50.000	50.000	50.000	50.000		
98	€25.000 bezuinigen op het beschikbare budget voor SMI	Guido van Elsloo	25.000	25.000	25.000	25.000		
13	Inzetten op verder exploiteren Huize Vredenburg	Marlies Heutink	0	10.000	10.000	10.000		
17	Beperken van de vergoeding op de dienstreizen	Marlies Heutink	2.000	2.000	2.000	2.000		
18	Nieuwe aanbesteding voor PMD zakken door Circulus	Rogier Maneschijn	10.000	10.000	10.000	10.000		
70	Een 5% bezuiniging op gezondheidszorg (VGGM - GGD)	P2	21.550	21.550	21.550	21.550		
52	Beperking inzet leerlingenvervoer	Guido van Elsloo	0	0	0	0		
63	Taakstelling van 5% opleggen aan de VNG.	P1	0	0	0	0		
95	Taakstelling van 5% opleggen op veiligheid (VGGM - brandweer)	Marlies Heutink	26.400	26.400	26.400	26.400		
Totale taakstelling per jaar vanuit financieel gezond			553.050	575.550	587.350	596.150		
reeds behaald, inclusief deel dat deels behaald is (VGGM)			475.450	479.450	479.450	479.450		
%			86	83	82	80		
% nog niet behaald, maar wordt behaald			7	8	8	8		
nog te vinden maatregelen niet uitvoerbare maatregel voor beperking leerlingenvervoer			3	4	6	7		
niet behaalde maatregelen (VGGM en VNG)			5	5	4	4		
totaal			100	100	100	100		

Bijlage 5 - Overzicht reserves

In deze bijlage is de actuele stand van de reserves opgenomen. Het overzicht is inclusief de in deze voorjaarsnota opgenomen voorstellen.

Het doel van een overzicht van reserves is om transparantie te bieden in de financiële positie van de gemeente en te laten zien hoeveel ruimte er is om tegenvallers op te vangen of nieuwe plannen te financieren.

Naam reserve	Eindstand 31-12-2025	Mutaties begroting 2026	Voorgestelde mutaties VJN	Nog beschikbaar
Algemene reserves				
Programma 4 - Algemene dekkingsmiddelen				
Algemene reserve	5.019	71	-500	4.590
Totaal Algemene reserves	5.019	71	-500	4.590
Bestemmingsreserves				
Programma 1 - Bestuur				
Wet Open Overheid	244			244
Totaal programma 1 - Bestuur	244	-	-	244
Programma 2 - Maatschappij				
Beschermde thuis	1.064	-627		437
Corona cultuur middelen	95			95
Corona re-integratie project activerend werk	90			90
Doelgroepen vervoer	203			203
Hervormingsagenda Jeugd	-	400	-400	-
Onderwijsachterstandenbeleid	55	-27		28
Totaal programma 2 - Maatschappij	1.507	-254	-400	853
Programma 3 - Omgeving				
Aanpassing Dorpstraat/ Hamersestraat	43	-		43
Aanpassing kruising Hamersestraat		750		750
Afvalfonds	39			39
Circulaire economie				-
Handhavingskosten bouwen	66			66
Implementatie Omgevingswet	234		-25	210
Kapitaallasten investeringen	10	-10		-
Klimaatadaptatie	76			76

**Programma 3 – Omgeving
(vervolg)**

Klimaatakkoord	165			165
Mosterdhof	131			131
Onderzoek Westervoort-Noord	282			282
Rivierklimaatpark IJsselpoort	-		500	500
Totaal programma 3 - Omgeving	1.046	740	476	2.262
Budgetoverhevelingen programma's 1, 2 en 3	150	-150		-
Totaal bestemmingsreserves	2.947	486	76	3.359
Totaal reserves	7.966	557	-425	7.949